

การศึกษานุคลิกภาพของนายอำเภอโคยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

ปริญญาโท

ของ

กรุณจิต อุดรมาตย์

28 ส.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษานุคลิกภาพของนายอำเภอโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

บทคัดย่อ
ของ
กรรณจิต อุตระมาตย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กันยายน 2532

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของแต่ละองค์ประกอบของนายอำเภอ และนายอำเภอที่เกษียณ กลุ่มตัวอย่างเป็นนายอำเภอ 286 คน และนายอำเภอที่เกษียณ 72 คน สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (The Sixteen Personality Factor Test) ของเรย์มอนด์ บี แคทเทิล

ผลการศึกษามีดังนี้

1. นายอำเภอ มีคะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) ด้านมโนธรรม (G^+) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I^+) ด้านความหยาบกระแวง (L^+) ด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N^+) และด้านความวิตกกังวล (O^+)

2. นายอำเภอที่เกษียณ มีคะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) สติปัญญา (B^+) มโนธรรม (G^+) การกล้าเผชิญ (H^+) จิตใจอ่อนโยน (I^+) หยาบกระแวง (L^+) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N^+) ความวิตกกังวล (O^+) อิสระเสรี (Q_1^+) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3^+)

3. นายอำเภอ และนายอำเภอที่เกษียณ มีคะแนนบุคลิกภาพแตกต่างกันในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) การกล้าเผชิญ (H) ความอิสระเสรี (Q_1) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

4. นายอำเภอ และนายอำเภอที่เกษียณ มีคะแนนบุคลิกภาพร่วมกันในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) หยาบกระแวง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) การหึงตนเอง (Q_2) และความเครียด (Q_4)

A STUDY OF THE PERSONALITY OF DISTRICT
OFFICERS USING THE SIXTEEN PERSONALITY FACTOR TEST

AN ABSTRACT

BY

DAROONGIT OUTARAMAT

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
september 1989

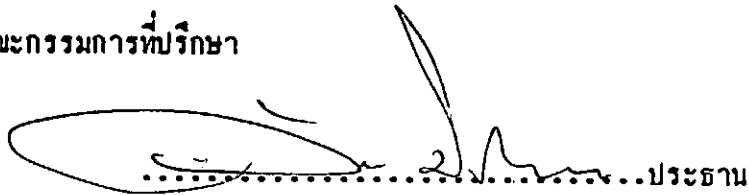
The purpose of the research was to study of personality and compare the personality factor between districts officers and successful district officers. The subjects were 286 district officers and 72 successful district officers under the Department of Local Administration. The instrument used the Sixteen Personality Factor Test by Reymond B. Cattel.

The results were as follows :

1. The district officers had high personality scores on Outgoing (A^+), Conscientious (G^+), Tender - minded (I^+), Suspicious (L^+), Shrewdness (N^+) and Apprehensive (O^+) scales.
2. The successful districts officers had high personality scores on Outgoing (A^+), Intelligent (B^+), Conscientious (G^+), Venturesome (H^+), Tender - minded (I^+), Suspicious (L^+), Shrewdness (N^+), Apprehensive (O^+), Experimenting (Q_1^+) and Intigration (Q_3^+) scales.
3. The districts officers and the successful districts officers had different personality scores on Intelligent (B), Venturesome (H), Experimenting (Q_1) and Intigration (Q_3) scales.
4. The districts officers and the successful districts officers had the same personality scores on Outgoing (A), Ego - strength (C), Dominance (E), Impulsivity (F), Concientious (G), Tender - minded (I), Suspicious (L), Practical (M), Shrewdness (N), Apprehensive (O), Group - dependent (Q_2) and Tension (Q_4) scales.

คณะกรรมการที่ปรึกษา ประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

(อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม)

.....*ศ. ดร. วาสนา ประवालพฤกษ์*.....กรรมการ

(รศ.ดร.ศ.วาสนา ประवालพฤกษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม)

.....*ศ. ดร. วาสนา ประवालพฤกษ์*.....กรรมการ

(รศ.ดร.ศ.วาสนา ประवालพฤกษ์)

.....*ศ. ดร. ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์*.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...*9*...เดือน...*ตุลาคม*...พ.ศ...*2532*

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ อ.วัลลภ ปิยะมโนธรรม ประธานกรรมการ
รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ กรรมการ ศ.ดร.ห้องพรรณ เกิดพิทักษ์ รศ.กมลรัตน์
หล้าสุวรรณ อ.อรุณศรี กุมุท คุณปกครอง สุนทรสุทธิ์ คุณหงษ์ไยม วาสกิติ ที่ได้กรุณาให้
คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย และได้ช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความ
เอาใจใส่จนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนนายอำเภอทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบทดสอบ เพื่อทำการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณธนศ ยุคนธจิต คุณวนิชฐา ตลับนาค คุณอุทัย อินทะนาม
คุณเที่ยงใจ เพ็ญจันทิก คุณวัชรพรรณ สว่างวรรณ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และคุณชวนสิทธิ์ สุชาติ ที่ให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณคุณทิมาพร อุตрмаตย์ คุณสันหัด อินทริกานนท์ คุณสมาน - คุณเสริมทรง
ศิริแสง คุณจินดา ศรีวะรมย์ คุณวารีย์ มาลัย และเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านโดยเฉพาะคุณประคอง
เกลื่อนการ คุณจันทร์จิรา เหล่าพงษ์นันท์ คุณมาริสา สิงหนุต ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจใน
การทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อคุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้การ
สนับสนุน และเป็นกำลังใจตลอดมา

ดร.ธจิต อุตрмаตย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง..... 1
	จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า..... 3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า..... 3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า..... 3
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ..... 7
	ความหมายของบุคลิกภาพ..... 8
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ..... 9
	ทฤษฎีบุคลิกภาพ..... 9
	ขั้นพัฒนาการของบุคลิกภาพ..... 14
	วิธีการสำรวจบุคลิกภาพ..... 15
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนายอำเภอ
	ความหมายของนายอำเภอ..... 16
	การเข้าสู่ตำแหน่งนายอำเภอ..... 17
	คุณลักษณะของนายอำเภอ..... 19
	บทบาทและหน้าที่ของนายอำเภอ..... 20

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
สมมติฐานการวิจัย.....	30
3 วิธีดำเนินการศึกษากันคว้า	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากันคว้า.....	35
การรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ..	41
ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอที่เค้น	45
เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้น.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
จุดมุ่งหมายในการศึกษากันคว้า.....	51
ประชากร.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากันคว้า.....	52
การรวบรวมข้อมูล.....	52
ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	53
อภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะ	
ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	60
ข้อเสนอในการวิจัย.....	60
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	68
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	72

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนายอำเภอ.....	33
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ....	42
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอที่เค้น	45
4 เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้น.....	48

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงขั้นตอนการสรรหาข้าราชการกรมการปกครอง เข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ	18
2 แสดงค่าเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ	43
3 ค่าเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอที่เด่น	46
4 เส้นกราฟแสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพ ของนายอำเภอและนายอำเภอที่เด่น	50

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา สังคมและวัฒนธรรม ประเทืออย่างรวดเร็ว เป็นที่ยอมรับกันว่าบุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคล ทั้งที่ คิว ชุมสาย (2508 : 3) ได้กล่าวไว้ว่านอกจากความรู้ เขาวนปัญญา และความขยันขันแข็ง บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพการงานต่าง ๆ และการที่บุคคลนั้นจะประกอบอาชีพได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กัปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ ความสนใจ ความอดนัค และบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพมีส่วนสำคัญที่จะใช้พิจารณาว่าบุคคลนั้นเหมาะสมกับอาชีพใด ความสำคัญของบุคลิกภาพนี้ เคโซ สวานนัท (2508 : 22) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพว่ามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมาก ความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอลแลนด (Holland. 1966 : 132) ที่ได้กล่าวไว้ว่าบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และบุคคลจะประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน นอกจากนั้น วัชร ทรัพย์มี (2522 : 121) ยังได้กล่าวอีกเช่นกันว่าบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเลือกอาชีพ บุคคลมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้านทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถและบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวถือว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญที่บุคคลใช้ในการเลือกอาชีพซึ่งจะแตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล การจัดวางตัวบุคคลด้านอาชีพ ซึ่งเป็นงานสำคัญของการแนะนนวนั้นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนให้มีอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการและบุคลิกภาพของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับที่ รัตน เทพกลไชย (2528 : 1) ที่กล่าวว่าอาชีพแต่ละอาชีพนั้นต้องการบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป

สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่วงการอาชีพต่าง ๆ และในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาในปัจจุบันนี้มุ่งเน้นในเรื่องความรู้ ไม่ว่าจะเป็นเป็นการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานหรือเพื่อการศึกษาต่อก็ควรจะเน้นวิชาที่เคยเรียนมาเป็นประการสำคัญ (วิรัช เทวตศิลา. 2523 : 1) แต่การที่บุคคลจะเรียนหรือประกอบอาชีพต่าง ๆ ใฝ่หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพมีส่วนสำคัญที่จะใช้พิจารณาว่าบุคคลนั้นเหมาะสมกับอาชีพใด ในการจัดวางตัวบุคคลด้านการศึกษาต่อนั้น กรมเพชร ฉัตรบุณกุล (2521 : 168) ได้กล่าวไว้ว่ามีนักเรียนเป็นจำนวนมากปรารถนาที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ดังนั้น การจัดวางตัวบุคคลควรช่วยให้นักเรียนตัดสินใจว่าควรเลือกเรียนอะไร จึงจะเหมาะสมกับตนเอง

นับแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันการรับราชการเป็นอาชีพที่นิยมกันอย่างกว้างขวางของคนไทยเพราะสังคมไทยยกย่องข้าราชการ คงพระนิพนธ์ของ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2508 : 16) ที่ว่า ข้าราชการมีฐานะ และเกียรติสูงได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลชั้นปกครองที่มีศักดิ์ศรี ในสังคมไทยมักจะยอมรับว่าบุคคลที่มีเกียรติสูงคือบุคคลที่เป็นเจ้าคนนายคนหรือบุคคลที่เป็นใหญ่เหนือบุคคลอื่น ๆ จึงมักได้ยืมคำอวยพรของบิดา มารดา และญาติผู้ใหญ่เสมอว่า ขอให้บุตรหลานได้เป็นเจ้าคนนายคน (อุทัย หิรัญโต. 2523 : 133) การรับราชการโดยเฉพาะในอาชีพนักปกครองถือเป็นการสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ ความเชิดหน้าชูตาของวงศ์ตระกูล จึงเป็นความนิยม ความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะบิดา มารดา และผู้ปกครองที่พยายามจะให้บุตรหลานเข้ารับราชการในอาชีพนักปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำแหน่งนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด (ชลอ วนภูติ. 2520 : 78)

การที่บุคคลจะประกอบอาชีพนักปกครองโดยเฉพาะในตำแหน่งนายอำเภอได้นั้นจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่ง และนอกจากนั้น ยังต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมด้วย (หงส์โฮม วาสุติ. 2531 : ไม่มีเลขหน้า) ในการคัดเลือกบุคคลสู่ตำแหน่งนายอำเภอนั้น ส่วนหนึ่งต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่งในด้าน ภาวะผู้นำ พฤติกรรม ห่างที่จากอุปนิสัย อารมณ์ ทัศนคติ การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน สังคมและ

สิ่งแวดล้อม ชาวไร่ไถนา และบุคลิกภาพเป็นสำคัญ (กรมการปกครอง. 2531 : 2) จะเห็นว่า
 เกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่งนายอำเภอ นั้นส่วนใหญ่เป็นองค์ประกอบของ
 บุคลิกภาพทั้งสิ้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการประกอบอาชีพของ
 บุคคล จึงสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแนะแนว
 การศึกษาและอาชีพต่อไป

จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพของนายอำเภอ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะ แต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของนายอำเภอและ
 นายอำเภอดีเด่น

ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้

ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางที่จะใช้ข้อมูลไปแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นัก
 นักเรียนและผู้สนใจทั่วไป

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

1. ประชากร คือนายอำเภอที่สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 พุทธศักราช 2532 จำนวน 650 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือนายอำเภอที่สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 พุทธศักราช 2532 ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
 จากประชากรจำนวน 286 คน และนายอำเภอดีเด่นได้จากการคัดเลือกในพุทธศักราช
 2530 - 2531 จำนวน 72 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 358 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือกลุ่มนายอำเภอ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

3.1.1 นายอำเภอ

3.1.2 นายอำเภอที่เค้น

3.2 ตัวแปรตาม คือบุคลิกภาพของนายอำเภอ ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล ที่แบ่งเป็นองค์ประกอบลักษณะนิสัย 16 ด้าน คือ

3.2.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

3.2.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

3.3.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์

3.3.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

3.3.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง

3.3.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

3.3.7 องค์ประกอบ H คือ การกล้าเผชิญ

3.3.8 องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน

3.3.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวง

3.3.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

3.3.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3.3.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

3.3.13 องค์ประกอบ Q₁ คือ ความอิสระเสรี

3.3.14 องค์ประกอบ Q₂ คือ การพึ่งตนเอง

3.3.15 องค์ประกอบ Q₃ คือ การควบคุมอารมณ์

3.3.16 องค์ประกอบ Q₄ คือ ความเกรียติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทางการกระทำ ความคิดเห็น ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม การเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถทดสอบได้ด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของเรย์มอนด์ บี แคทเทล โดยตอบแบบทดสอบตามความคิดและความรู้สึก ซึ่งองค์ประกอบคุณลักษณะนิสัย 16 ด้านนี้ได้แก่

- 1.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม ได้แก่ มีลักษณะชอบเข้าสังคม
ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ มีความอบอุ่นเป็นกันเอง และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น
- 1.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา ได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด
มีวิจาร์ณาญาณในการแก้ปัญหา และมีความบากบั่น
- 1.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์ ได้แก่ มีวุฒิภาวะ
ทางอารมณ์ที่มั่นคง ยอมรับสภาพความเป็นจริง และควบคุมตนเองได้
- 1.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก ได้แก่ มีความเชื่อมั่น
ในตนเอง กล้าทำ กล้าแสดงออก ชอบการแข่งขันและชอบใช้สิทธิพลเหนือผู้อื่น
- 1.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง ได้แก่ ชอบทำตัวตามสบาย
สนุกสนาน เบิกเผยและมองโลกในแง่ดี
- 1.6 องค์ประกอบ G คือ มิมโนธรรม ได้แก่ มีความรับผิดชอบ
มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และมีจรรยาบรรณ
- 1.7 องค์ประกอบ H คือ การกล้าเผชิญ ได้แก่ ชอบผจญภัย กล้าเสี่ยง
ชอบอยู่เป็นกลุ่มเป็นมิตรกับผู้อื่น ชอบการเปลี่ยนแปลงและมีความคิดสร้างสรรค์
- 1.8 องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน ได้แก่ มีความ อ่อนแอ
อ่อนไหวง่าย ไม่ทนและซากวุฒิภาวะทางอารมณ์
- 1.9 องค์ประกอบ L คือ ความระวาง ได้แก่ ไม่ไวใจผู้อื่น
ไม่เชื่อใครง่าย ถือความกิดตนเองเป็นสำคัญ ชอบสงสัยและอิจฉา
- 1.10 องค์ประกอบ M คือ จินตนาการ ได้แก่ ชอบจินตนาการ
มีความกิดสร้างสรรค์ และไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ ขนบประเพณี
- 1.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ได้แก่
ชอบช่วยเหลือผู้อื่น รู้หันต่อเหตุการณ์ และปรับตัวได้
- 1.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล ได้แก่ หวากกลัวตื่นเต้น
ตกใจง่าย รู้สึกไม่ปลอดภัย และห้อแท้

- 1.13 องค์ประกอบ Q_1 คือ ความมีอิสระเสรี ได้แก่ ชอบทดลอง
วิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบใช้สติปัญญา และเป็นนักทดลอง
- 1.14 องค์ประกอบ Q_2 คือ การหึงตนเอง ได้แก่ เป็นตัวของตัวเอง
เชื่อมั่นในตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง และหึงตนเอง
- 1.15 องค์ประกอบ Q_3 คือ การควบคุมอารมณ์ได้ ได้แก่ รู้กาลเทศะ
มีระเบียบวินัย เอาใจใส่ตนเองและสังคม
- 1.16 องค์ประกอบ Q_4 คือ ความเกรียติ ได้แก่ มีความซัดแย้ง
ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อนและมีปัญหาเรื่องการตัดสินใจ

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพตาม
ทฤษฎีองค์ประกอบของ เรย์มอนด์ บี แคลเทิล ชื่อ Sixteen Personality Factor Test
Form A ซึ่งใช้กับผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ที่ทดสอบว่าบุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้
ข้อความเกี่ยวกับลักษณะสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 187 ข้อ โดยแบ่งองค์ประกอบลักษณะ
นิสัย ได้ 16 ด้าน

3. นายอำเภอ หมายถึง ข้าราชการฝ่ายปกครองของกรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ของข้าราชการในอำเภอ และมีหน้าที่
รับผิดชอบงานบริหารราชการอำเภอในพุทธศักราช 2532

4. นายอำเภอดีเด่น หมายถึง นายอำเภอที่ได้รับการคัดเลือกจากกรม
การปกครอง กระทรวงมหาดไทย ว่ามีผลงานเป็นที่ประจักษ์และได้รับรางวัลในพุทธศักราช
2531 จำนวน 72 คน

5. คุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละ
องค์ประกอบของนายอำเภอ และนายอำเภอดีเด่น ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับเดียวกันคือ
ระดับสูง (6.00 ขึ้นไป) ปานกลาง (5.00 - 6.00) หรือต่ำ (5.00 ลงมา) เหมือนกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารังนี้

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับนุคลิกภาพ ประกอบด้วย
 - ความหมายของนุคลิกภาพ ✓
 - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนุคลิกภาพ ✓
 - ทฤษฎีนุคลิกภาพ ✓
 - ขั้นตอนการของนุคลิกภาพ
 - ✱ - วิธีการสำรวจนุคลิกภาพ
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนายอำเภอ ประกอบด้วย
 - ความหมายของนายอำเภอ
 - การเข้าสู่ตำแหน่งนายอำเภอ
 - คุณลักษณะนายอำเภอ
 - บทบาทและหน้าที่ของนายอำเภอ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบนุคลิกภาพ
 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนายอำเภอ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ความหมายของบุคลิกภาพ

เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นคำที่นักจิตวิทยา นักการศึกษา สนใจให้ความหมายไว้มากมาย อาทิ ตรียา นิยมธรรม (2520 ; 35) ได้กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคล เป็นแนวทางของพฤติกรรม และวิธีการปรับตัวของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ ฮิลการ์ด (Hilgard. 1967 : 462) ว่าบุคลิกภาพเป็นลักษณะการแสดงออกของบุคคล เป็นการกำหนดเรื่องการปรับตัวตามแบบฉบับของบุคคล

สวานา พรหมกุล (2522 : 295) ให้ความหมายบุคลิกภาพว่าเป็นลักษณะโดยรวมของทั้งหมดของบุคคลแต่ละคน ที่สามารถมองเห็นจากภายนอก และซ่อนเร้นอยู่ภายใน เช่น รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง อากัปกิริยา การพูด ความสนใจ ทัศนคติ

อานาสตาซี (Anastasi . 1968: 11) มีความเห็นสอดคล้องกับ มัน (Munn 1966 : 258) ว่าบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นผลรวมของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

แมกคอนเนล (McConnell. 1974 : 160) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิด และแสดงออก เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม แรงจูงใจ ทัศนคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่าง ๆ และเขาวงกตปัญญา

แคทเทล (Cattell. 1970 : 2-3) ให้ความหมายบุคลิกภาพว่าเป็นสิ่งช่วยในการทำนายได้ว่าบุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ บุคลิกภาพเป็นเรื่องพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน

จากความหมายบุคลิกภาพดังกล่าว สรุปได้ว่าบุคลิกภาพคือ ลักษณะของบุคคลในด้านความรู้สึก ความคิดที่แสดงออกทางการกระทำ ทั้งที่เปิดเผย และซ่อนเร้นอันเป็นผลเนื่องจากพันธุกรรม การเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 192 - 193) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่คือ

1. พันธุกรรม ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ ความสมบูรณ์หรือความพิการของร่างกาย
2. สิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทินฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย สถานการณ์ สภาพแวดล้อม บุคคลที่ใกล้ชิด ตลอดจนประสบการณ์ที่บุคคลในสังคมเดียวกันได้รับ เช่น ขนบประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติ คำสั่งสอน การอบรม และการเลี้ยงดู เป็นต้น

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้จะได้กล่าวถึงเฉพาะทฤษฎีบุคลิกภาพของ เรย์มอนด์ บี แอทเทล เพราะผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ซึ่งเป็นของแอทเทล ทั้งนี้ แอทเทล กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ช่วยให้เราทำนายได้ว่าบุคคลจะทำอะไร ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จุดมุ่งหมายการวิจัยในเรื่องบุคลิกภาพ คือการสร้างกฎว่าบุคคลที่แตกต่างกันจะทำอะไรในสถานการณ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทั่วไปแตกต่างกัน บุคลิกภาพจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในและพฤติกรรมที่เปิดเผย การศึกษาบุคลิกภาพจะครอบคลุมพฤติกรรมทั้งหมดไม่ได้แยกเป็นส่วน ดังที่เคยศึกษามา ดังนั้น เราจะเข้าใจพฤติกรรมบ่อย ๆ ได้ก็ต่อเมื่อเราได้เห็นภาพรวมทั้งหมดของบุคคลนั้น ซึ่งแอทเทลกล่าวว่า บุคลิกภาพลักษณะนิสัยที่แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ลักษณะนิสัยพื้นผิว เป็นลักษณะที่สังเกตได้ชัดเจนและมีลักษณะร่วมกัน
2. ลักษณะนิสัยต้นตอ เป็นลักษณะที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย

พื้นผิว

แอทเทลให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยต้นตอมากกว่าลักษณะนิสัยพื้นผิว เพราะเป็นโครงสร้างที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อบุคลิกภาพ และจะช่วยให้การวินิจฉัยปัญหาทางบุคลิกภาพด้วย ซึ่งลักษณะนิสัยทั้งสองเป็นผลจากสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรม

ในการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้น แอทเทล และคณะได้สร้างรายการสำรวจบุคลิกภาพเป็นจำนวนมาก และฉบับที่นำมาเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ครอบคลุมมากที่สุดคือ The Sixteen Personality Factor Test ซึ่งแอทเทลได้จัดบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็นองค์ประกอบลักษณะนิสัย 16 ด้าน ได้แก่

1. องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม
2. องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา
3. องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์
4. องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก
5. องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง
6. องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม
7. องค์ประกอบ H คือ การกล้าเผชิญ
8. องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน
9. องค์ประกอบ L คือ ความระแวง
10. องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ
11. องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
12. องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล
13. องค์ประกอบ Q₁ คือ ความอิสระเสรี
14. องค์ประกอบ Q₂ คือ การพึ่งตนเอง
15. องค์ประกอบ Q₃ คือ การควบคุมอารมณ์
16. องค์ประกอบ Q₄ คือ ความเครียด

ในแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายเป็นคู่ที่ได้คะแนนสูง (+) และได้คะแนนต่ำ (-) ได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (A^+) คือมีลักษณะนิสัยชอบการเข้าสังคมปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็ว มีไมตรีจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ และปรับตัวได้

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (A^-) คือมีลักษณะนิสัยส่วรวม ชอบทำอะไรคนเดียว ไม่สนใจใคร ไม่ชอบแสดงออก ไม่ชอบมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น แยกตัวจากผู้อื่น และปรับตัวยาก

1.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (B^+) คือผู้ฉลาด มีสติรอบคอบ มีวิจารณญาณ ในการแก้ปัญหา และมีความรอบคอบ

ผู้ที่ได้คะแนน (B^-) คือผู้ที่มีสติปัญญาคือย ความคิดไม่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคม และไม่มีควมรอบคอบ

1.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (C^+) คือผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มั่นคง เยือกเย็นไม่หวั่นไหว ยอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิต ควบคุมตนเองได้

ผู้ที่ได้คะแนน (C^-) คือผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ อารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความอดทน วิตกกังวล เปลี่ยนแปลงง่าย และหงุดหงิด

1.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (E^+) คือผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบมีอิทธิพลมีอำนาจเหนือผู้อื่น ชอบการแข่งขัน ชอบทำตามใจตนเอง ก้าวร้าว กล้าทำ และกล้าแสดงออก

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (E^-) คือผู้ที่มีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม โอนอ่อนผ่อนตามผู้อื่น สุภาพ สงบเสงี่ยม เงียบ ระมัดระวังตนเอง และไม่กล้าแสดงออก

1.5 องค์ประกอบ F คือความร่าเริง

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (F^+) คือผู้ที่มีลักษณะนิสัยร่าเริง ชอบทำตามตามสบาย ช่างพูดแจ่มใส เปิดเผย ว่องไว สนุกสนาน และมองโลกในแง่ดี

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (F^-) คือผู้ที่มีลักษณะนิสัยจริงจัง ระมัดระวัง เจียมขริมน ไม่ช่างพูด กรุ่นคิด และจริงจังต่อชีวิต

1.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (G^+) คือผู้ที่มีมโนธรรม มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อ่อนน้อม รอบคอบ มีจรรยาบรรณ และสามารถรักษาความลับได้

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (G^-) คือผู้ที่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ ไม่ความแน่นอน เจียมซา ไม่มีความพยายาม และละเลยต่อหน้าที่

1.7 องค์ประกอบ H คือ ความกล้าเผชิญ

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (H^+) คือผู้ที่มีลักษณะการกล้าเสี่ยง ชอบผจญภัย ชอบพบปะผู้อื่น เป็นมิตรกับผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม กล่องแคล่ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (H^-) คือผู้ที่มีลักษณะอาย ไม่กล้า หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับเพศตรงข้าม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น

1.8 องค์ประกอบ I คือ ความอ่อนโยน

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (I^+) คือผู้ที่มีลักษณะจิตใจอ่อนโยน อ่อนไหวง่าย ไม่อึดทน ชอบพึ่งพา และขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (I^-) คือผู้ที่มีลักษณะจิตใจกล้าแข็ง เชื้อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และมองชีวิตในด้านความเป็นจริง

1.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวง

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (L^+) คือผู้ที่มีลักษณะไม่ไว้วางใจผู้อื่น ระมัดระวังไม่เชื่อใครง่าย ถือความถึกของตนเองเป็นสำคัญ ช่างสงสัย และอิจฉาผู้อื่น

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (L^-) คือผู้ที่มีลักษณะไว้วางใจผู้อื่น ยอมรับผู้อื่น เข้ากับผู้อื่น ใ้ค้ง่าย ปรับตัวง่าย และไม่อิจฉาผู้อื่น

1.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (M^+) คือผู้ที่มีลักษณะการแสดงออกแบบไม่มีระเบียบ ไม่สนใจต่อกฎเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ชอบจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (M^-) คือผู้ที่มีลักษณะเป็นนักปฏิบัติ อยู่ในกฎเกณฑ์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และกระทำแต่ในสิ่งที่ เป็นจริง

1.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (N^+) คือผู้ที่มีลักษณะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ทันสมัย รู้เท่าทันเหตุการณ์ และปรับตัวได้ดี

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (N^-) คือผู้ที่มีลักษณะไม่ทันโลก ไม่ทันคน ไม่ทันสมัย ตรงไปตรงมา และไม่มีเล่ห์เหลี่ยม

1.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (O^+) คือผู้ที่มีลักษณะหวาดกลัว ตื่นเต้น วิตกกังวลตกใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และหือหือใจ

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (O^-) คือผู้ที่มีลักษณะประสาทมั่นคง เชื่อมมั่นในตนเอง จิตใจกล้าหาญ ปราศจากความกลัวหรือความวิตกกังวล

1.13 องค์ประกอบ Q_1 คือ ความอิสระเสรี

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_1^+) คือผู้ที่มีลักษณะเป็นทดลอง ชอบทดลอง ชอบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักปฏิรูป

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_1^-) คือผู้ที่มีลักษณะเป็นนักอนุรักษ์ เกรงครัดต่อความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจการคิด การวิเคราะห์วิจารณ์ และไม่ชอบการใช้สติปัญญา

1.14 องค์ประกอบ (Q_2) คือ การพึ่งตนเอง

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_2^+) คือผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง เชื่อในความสามารถของตนเอง ตัดสินใจเองได้ มีลักษณะพึ่งตนเอง

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_2^-) คือ ผู้ที่มีลักษณะพึ่งกลุ่ม ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ตามที่ดี และเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น

1.15 องค์ประกอบ Q_3 คือการควบคุมอารมณ์

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_3^+) คือผู้ที่มีลักษณะควบคุมอารมณ์ตนเองได้ รู้กาละเทศะ มีวินัยในตนเอง สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_3^-) คือผู้ที่มีลักษณะควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัยในตนเอง ไม่ชอบปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และทำตามความต้องการของตนเอง

1.16 องค์ประกอบ Q_4 คือความเครียด

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (Q_4^+) คือผู้ที่มีลักษณะมีความเครียด มีความขัดแย้งในใจ ตื่นเต้น ตกใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน มีปัญหาในเรื่องการตัดสินใจ

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (Q_4^-) คือผู้ที่มีลักษณะชอบทำอะไรตามสบาย ไม่เกรงกลัว ไม่วิตกกังวล ใจเย็น ไม่ทับซ้อนใจ ผ่อนคลาย และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

ขั้นพัฒนาการของบุคลิกภาพ

แคทเทล (Cattell, 1950 : 618 - 619) แบ่งขั้นพัฒนาการ ดังนี้

1. ระยะแรกเกิด -5 ขวบ ระยะนี้ แคทเทลมีความเห็นสอดคล้องกับพรอยด์ที่ว่า ระยะนี้เป็นระยะที่ถูกกำหนดโดยความขัดแย้งต่าง ๆ และเป็นระยะสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ

2. ระยะ 6-13 ปี เป็นระยะที่เปลี่ยนความสนใจ ความรักที่มีต่อบิดา มารดา ไปสู่กลุ่มเพื่อนเป็นระยะที่ปราศจากความกังวลใจ และเป็นช่วงของการพัฒนาอีโก้ (Ego) ให้เข้มแข็ง

3. วัยรุ่น (14 - 24 ปี) แคทเทลกำหนดระยะเวลาวัยรุ่นนี้ยาวนานกว่านักจิตวิทยาคนอื่น ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างมาก ทั้งเด็กหญิง และเด็กชาย เป็นระยะที่ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ มีความไม่คล่องตัวทางสังคม มีความใส่ใจในเรื่องเพศ และมีความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสาเหตุความขัดแย้งมาจากต้องการ

อิสระจากบิดา มารดา ต้องการประกอบอาชีพอย่างประสบความสำเร็จมีรายได้เลี้ยงตนเอง นอกจากนั้นเนื่องจากการไม่ได้รับความพึงพอใจที่จะทำให้เพศตรงข้ามประทับใจ และการไม่ได้รับความมั่นคงทางจิตใจ ถ้าหากวัยรุ่นสามารถผ่านความขัดแย้งเหล่านี้ได้ก็จะทำให้เกิด บุรณาการและเกิดความพึงพอใจในมโนภาพของตน

4. วัยวุฒิภาวะ (25 - 55 ปี) เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพมีน้อย แม้จะมีความเสื่อมของร่างกายก็ตาม เช่น มีปัญหาเรื่องการฟัง การมองเห็น การเรียนรู้ และความกตัสสร้างสรรค์ บุคคลในวัยนี้ต้องปรับตัวเมื่อพบความจริงว่าความใฝ่ฝัน และ ทะเยอทะยานหลาย ๆ อย่างในวัยรุ่นไม่ตรงความต้องการ เมื่อใกล้จะสิ้นสุ่วัยนี้เป็นระยะ มีแนวโน้มความสนใจในกิจกรรมทางเพศเพิ่มขึ้น

5. วัยชรา (56 ปีขึ้นไป) เป็นระยะที่มีความเสื่อมอย่างรวดเร็วในหลังร่างกาย แคลเทลดกล่าวว่ลักษณะนิสัยของบุคคลในวัยชราประกอบด้วย การกังวลในเรื่องการเงิน กังวลในเรื่องสุขภาพ มีความรู้สึกไม่เป็นที่ต้องการ รู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง รู้สึกสงสัย ไม่แน่ใจ ความสนใจแคบ สูญเสียความจำ ยึดมั่นในความกตของตน ทุกในเรื่องอดีต เอาใจใส่ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ มีความรู้สึกไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง และ วิตกกังวล มีความรู้สึกผิด กิจกรรมทางเพศลดลงแต่ความสนใจในเรื่องเพศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในผู้ชาย นอกจากนั้นก็ ไม่มีระเบียบ ไม่สะอาด ไม่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์และการให้ความร่วมมือกับสังคมลดลง

ฉะนั้น จึงสรุปได้ว่าทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทลจะให้ความสำคัญต่อลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล ซึ่งลักษณะนิสัยนี้จะประกอบด้วยลักษณะนิสัยพื้นผิว และลักษณะนิสัยต้นตอ โดย แคทเทลจะให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยต้นตอว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคลิกภาพของบุคคล

วิธีการศึกษาบุคลิกภาพ

เนื่องจากแคทเทลได้ศึกษาบุคลิกภาพโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นวิธีการที่ เริ่มต้นด้วยการศึกษาบุคลิกภาพของบุคคลหลายประเภทในวัยต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยใช้การตอบแบบสอบถาม การสังเกต การประเมินค่า

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แคลเทลมีวิธีการดังนี้

ก. L-data หรือการบันทึกประวัติ (Life record) เช่น ข้อมูลจากบันทึกของโรงเรียน การศึกษาข้อมูลจากบุคคลที่คุ้นเคยกับผู้ศึกษา

ข. Q-data หรือข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire data) เป็นข้อมูลจากบุคคลนั้นโดยตรง ใช้การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ก็ใช้วิธีนี้

ค. T-data หรือการทดสอบ (Objective Test) เป็นการตอบแบบสอบถามที่มีความเป็นปรนัย เป็นแบบทดสอบมาตรฐาน เช่น แบบทดสอบ Rorschach, TAT

การวัดพฤติกรรมโดยทั้ง 3 วิธีดังกล่าว แคลเทลได้ลักษณะนิสัยขั้นตอน ประมาณ 20 ชนิด จึงได้จัดเป็นองค์ประกอบ A, B, C, D, F.... ในระยะต่อมาปรากฏว่ามีความคล้ายคลึงกันในบางองค์ประกอบ จึงรวมเอาองค์ประกอบที่คล้ายกัน เหลือองค์ประกอบพื้นฐานเพียง 16 ลักษณะ ซึ่งได้นำมาสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) ดังกล่าว

ฉะนั้น ในการสำรวจบุคลิกภาพนั้นมีอยู่หลายวิธี ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของผู้ต้องการสำรวจ และสิ่งที่สำรวจหรือศึกษา การที่ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) เป็นแบบทดสอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF สามารถบอกได้ว่าบุคคลมีคุณลักษณะเด่นอย่างไร ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้ในการศึกษามุขลักษณะของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนายอำเภอ

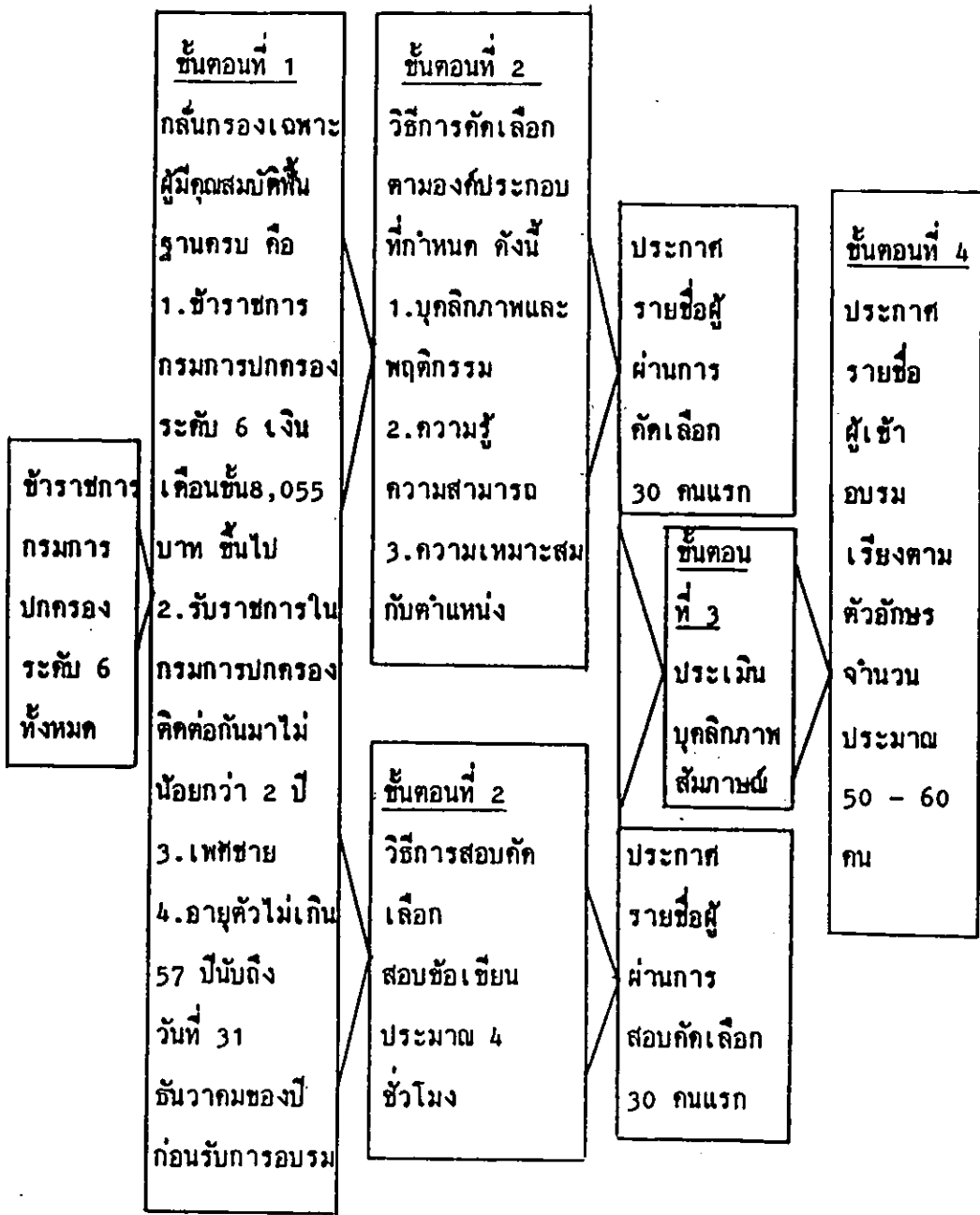
ความหมายของนายอำเภอ

นายอำเภอเป็นตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายปกครอง ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าปกครองข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการ

ของอำเภอ โดยมีปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม
ต่าง ๆ ส่งมาประจำให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ นั้น และนายอำเภอมีอำนาจบังคับ
บัญชาข้าราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ในอำเภอด้วย (สุเมธ แสง
นิมวาล. 2530 : 21)

การเข้าสู่ตำแหน่งนายอำเภอ

เนื่องจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการสรรหาข้าราชการ
ในสังกัดเพื่อดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ซึ่งวิธีการดังกล่าวปฏิบัติโดยกรมการปกครอง
ต้องสรรหาข้าราชการในสังกัดเข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ และหลังจากนั้นก็จะมี
การแต่งตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งนายอำเภอต่อไป หลักการและวิธีการให้ข้าราชการ กรมการ
ปกครองเข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ นั้นสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้
(กรมการปกครอง 2531 : 1 - 3)



ภาพประกอบ 1 แสดงขั้นตอนการสรรหาข้าราชการกรมการปกครอง
เข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ

คุณลักษณะของนายอำเภอ

นายอำเภอเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในการบริหารเพื่อการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับราษฎร ดังนั้น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้จึงต้องมีคุณลักษณะของนายอำเภอที่ดี ดังพระนิพนธ์ของกรมพระยาคำรงราชานุภาพ (2504 : 5-6) ว่านักปกครองที่รวมถึงนายอำเภอต้องมีความซื่อตรงต่อหน้าที่ราชการ มีความอุทิศสละในการแสวงหาความรู้ การทำงาน และมีความอารีต่อบุคคลอื่น

อาษา เมฆสวรรค์ (2510 : 38) ได้กล่าวถึงนายอำเภอว่าควรมีความเฉลียวฉลาด เชื่อมั่นในตนเอง เต็มใจเกี่ยวกับการบริหารงาน มีกำลังใจ มีการศึกษาเรียนรู้เร็ว กระตือรือร้น สุภาพ มีเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีศีลธรรม

เอนก สิทธิประศาสน์ (2522 : 86-87) ได้สรุปลักษณะของนายอำเภอที่ดีว่าควรมี ความรู้ ความสามารถ รู้จักงานในหน้าที่ และวิชาการทันสมัยนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติได้ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีปฏิภาณในการแก้ไขสถานการณ์ มีความเป็นผู้นำ ในส่วนความประพฤติและอุปนิสัย ต้องไม่เป็นที่รังเกียจของประชาชน ไม่เสียหายในเรื่องสุรานารี ภาษี กิฬามิตร และที่สำคัญควรมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งในเรื่องรูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย มีกิจกรรมยามาหาคี มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

นอกจากนี้นายอำเภอควรยึดหลักราชการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาท ว่าต้องมีความสามารถ ความเพียร มีไหวพริบ ความรู้ทันการณ์ ความซื่อตรงต่อหน้าที่และผู้อื่น รู้จักนิสัยคน รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว มีความจงรักภักดี ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่รัชการปัจจุบันว่า นายอำเภอที่ดีควรมีคุณธรรม 4 ประการคือ การรักษาความลับ การรู้จักข่มใจตนเอง การรู้จักถกคทนอกถกถน และการรู้จักละความชั่ว (สุเมธ แสงนันทนวล. 2530 : 40)

ส่วนวิญญู อังคณารักษ์ (2520 : 47) กล่าวว่า นายอำเภอควรมีหลักในการปฏิบัติงาน 3 ร. คือ รอบรู้ รวดเร็ว และริเริ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ พิศาล มูลศาสตร์สาทร ก็ได้ให้หลัก 3 ร. ไว้เช่นเดียวกันว่า ต้องรักประชาชน รักหน้าที่ และรักศักดิ์ศรี

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่านายอำเภอเวลานั้นควรมีลักษณะเป็นบุคคลที่มีความรู้ดี มีความประพฤติและอุปนิสัยที่ดี มีความเป็นผู้นำ มีบุคลิกภาพที่ดี และมีสุขภาพอนามัยที่ดีด้วย ส่วนในการปฏิบัติหน้าที่นั้นนายอำเภอควรใช้หลักในการ ครองตน ครองคน ครองงาน ด้วย

บทบาทและหน้าที่ของนายอำเภอ

ตามที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่านายอำเภอเป็นผู้บริหารสูงสุดของอำเภอ นายอำเภอเป็นตำแหน่งที่ต้องปฏิบัติงานทั้งในและนอกสำนักงาน มีทั้งงานที่ต้องปฏิบัติด้วยตนเอง งานที่ต้องร่วมมือประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง งานที่ต้องพบกับประชาชนเพื่อความเจริญ ความสงบสุขของประชาชน ฉะนั้นบทบาทและหน้าที่ของนายอำเภอจึงพอสรุปได้ดังนี้ (สุเมท แสงนิมมวล. 2530 : 20 - 33)

1. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามนโยบาย กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบแบบแผน ซึ่งที่สำคัญประกอบด้วย

1.1 ประกาศคณะปฏิบัติฉบับที่ 218 ลงวันที่ 27 กันยายน 2515 ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และนายกลี้้ง การบริหารราชการตามคำแนะนำของผู้ว่าราชการและผู้ตรวจราชการ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย เป็นต้น

1.2 พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 กล่าวคือ การปกครองท้องที่ การป้องกันอันตรายราษฎร และรักษาความสงบในท้องที่ การเกี่ยวข้องกับความแห้งและความอาญา การป้องกันโรคภัย การบำรุงการห่านา การค้าขาย การป่าไม้ การคมนาคม การบำรุงศาสนา การเก็บภาษีอากร เป็นต้น

1.3 กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน คำสั่งต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวิทยา และด้านความมั่นคงสงบเรียบร้อยดังนี้

ก. ด้านการเมืองการปกครอง จะเน้นการบริการผู้ที่มาติดต่ออย่าง

สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ การบำบัดทุกข์บำรุงสุขราษฎร การปลูกฝังแนวคิดทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อำนวยความสะดวกตั้งทุกระดับให้เรียบร้อย บริสุทธิ์ ยุติธรรม และประชาชนตื่นตัวไปใช้สิทธิ์

ข. ด้านเศรษฐกิจ จะต้องมุ่งแก้ปัญหาความยากจน การกระจายรายได้เพิ่มทุนผลผลิต การปรับระดับราคา เพื่อแก้ไขภาวะการครองชีพ การส่งเสริม การประกอบอาชีพสุจริต การพัฒนาแรงงานเพื่อขจัดการว่างงาน นั่นคือมุ่งการยกระดับความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น

ค. ด้านสังคมวิทยา นายอำเภอต้องเน้นการบริการสังคมด้าน การสาธารณสุข การศึกษา โดยส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น และการพัฒนาความเจริญของสังคม การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การแก้ไขปัญหามลพิษ การให้สวัสดิการกับผู้ไร้ความสามารถ ช่างตีเหล็ก ช่างหล่อทำกิน และประมงต่าง ๆ และด้านความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย โดยมุ่งให้ราษฎรมีความสามารถป้องกันตนเองจากภัยคุกคามในพื้นที่ล่อแหลม การดำเนินการให้เกิดความสงบสุขปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ตลอดจนการให้ความเป็นธรรมในเรื่องการสอบสวนคดีอาญา เป็นต้น

2. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามระเบียบการพัฒนาราชการ กล่าวคือ นายอำเภอมีบทบาทในฐานะประธานกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) บทบาทในฐานะประธานกรรมการสร้างงานในชนบทระดับอำเภอ (กสอ.) เป็นต้น

3. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยมของสังคมไทย กล่าวคือประเพณีการปกครองของไทยแต่โบราณยอมรับนับถือข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายอำเภอ เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิด และทำงานเกี่ยวข้องกับประชาชนมากที่สุด ตำแหน่งนายอำเภอจึงเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ ดังนั้น นายอำเภอนอกจากมีบทบาทหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ แบบแผนต่าง ๆ แล้วยังต้องปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมที่ไม่มีกฎหมายใดกำหนดไว้อีกด้วย โดยต้องมีหน้าที่ไปร่วมงานหรือเป็นประธานในงานพิธีต่าง ๆ ทั้งงานส่วนรวมและส่วนตัว อาทิ งานขึ้นบ้านใหม่ งานตรุษสงกรานต์ งานในเทศกาลต่าง ๆ งานราชพิธี งานบวช งานแต่งงาน เป็นต้น

นั่นคือบทบาทและหน้าที่สำคัญของนายอำเภอ ซึ่งจะปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ และมีบทบาทหน้าที่ตามขนบธรรมเนียมประเพณีด้วย บทบาทและหน้าที่ดังกล่าวมุ่งการปฏิบัติตามคำขวัญที่ว่า นายอำเภอคือผู้บังคับทุกข์ บำรุงสุขราษฎร์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

กิติมา (Kitima. 1971 : 60 - 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทัศนคติของครูที่มีต่อวัตรกรรมทางการศึกษา มีตัวแปร คือ อายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอน โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติด้านวัตรกรรมทางการศึกษาของการ์นี และใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 300 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 แห่ง ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในตัวแปรด้านอายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอน ด้านทัศนคติที่มีต่อวัตรกรรมทางการศึกษา ส่วนองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพที่แตกต่างกันระหว่างครูประถมศึกษา และครูมัธยมศึกษาคือ องค์ประกอบ A (การเข้าสังคม) องค์ประกอบ C (ความมั่นคงทางอารมณ์) และองค์ประกอบ I (ความอ่อนโยน) ส่วนองค์ประกอบอื่นไม่มีความแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ก็มีผู้สนใจศึกษาหลายคน อาทิ ลัดดา แพทย์จรัส (2516 : 176 - 181) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษาใน ส่วนกลาง และนักเรียนนายร้อยตำรวจปีที่ 4 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มละ 30 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และแบบทดสอบความเกรงใจของวีรยุทธ วิเชียรโชติ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีบุคลิกภาพด้านองค์ประกอบ B ก็อสติปัญญาสูงกว่านิสิตวิทยาลัย

วิชาการศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมีสติปัญญาตลอดจนความเกรงใจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจมีบุคลิกภาพ A คือการเข้าสังคมสูงกว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา นอกจากนั้น สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (2516 : 169 - 173) ก็ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างคือครูที่สอนในสังกัดกรมการฝึกหัดครู 55 คน และนักธุรกิจ 55 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และแบบทดสอบความเกรงใจของวีรยุทธ วิเชียรโชติ ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูชายมีความเป็นอิสระเสรี จิตใจเข้มแข็งมากกว่าครูหญิง
2. นักธุรกิจชายมีจิตใจเข้มแข็ง มีเล่ห์เหลี่ยม ผ่อนคลายมากกว่านักธุรกิจหญิง
3. นักธุรกิจหญิงชอบออกสังคม อารมณ์มั่นคง มีเล่ห์เหลี่ยมมากกว่าครูหญิงที่

สำรวจ อารมณ์อ่อนไหว อาย

4. นักธุรกิจชอบออกสังคม อารมณ์มั่นคง จิตใจเข้มแข็ง มีเล่ห์เหลี่ยม ควบคุมตนเองได้ ผ่อนคลาย และอาศัยกลุ่มมากกว่าครู แต่ครูก็มีความดีด้วย ระมัดระวังมากกว่านักธุรกิจ

อบอวล หกสุวรรณ (2516 : 178 - 179) ได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์วิทยาลัยการศึกษา 3 แห่งในกรุงเทพฯ จำนวน 56 คน และแพทย์ประจำโรงพยาบาล 6 แห่งในกรุงเทพฯ จำนวน 66 คน ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และแบบทดสอบความเกรงใจของวีรยุทธ วิเชียรโชติ ผลการศึกษาพบว่า แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านทำตามเป็นจริง มีเล่ห์เหลี่ยมครูชายมีบุคลิกภาพด้านถือคนเป็นใหญ่มากกว่าแพทย์ชายที่ค่อนข้างต่อมตัว แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านประสาหมั่นคง และกล้าเข้าสังคมมากกว่าแพทย์หญิงที่ค่อนข้างอาย แพทย์หญิงมีบุคลิกภาพในด้านเล่ห์เหลี่ยมมากกว่าครูหญิง ครูหญิงมีความเกรงใจมากกว่าครูชาย และแพทย์หญิงมีความเกรงใจมากกว่าแพทย์ชาย ส่วนครูชายมีบุคลิกภาพด้านถือคนเป็นใหญ่มากกว่าครูหญิงที่ค่อนข้างต่อมตน และครูหญิงมีจิตใจอ่อนแอมากกว่าครูชาย

วันญา วิศาลาภรณ์ (2522 : 61 - 62) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษานานาชาติ กลุ่ม

ตัวอย่างเป็นนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในปี 2520 จำนวน 436 คน วิเคราะห์ตามวิชาเอก เพศ อายุ สภาพการทำงานและสถานภาพการสมรส ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน มีความสัมพันธ์กันจริงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์ประกอบที่มีอำนาจการพยากรณ์สูงคือ องค์ประกอบ I (ความอ่อนโยน) องค์ประกอบ A (การเข้าสังคม) องค์ประกอบ L (ความระแวง) องค์ประกอบ H (การกล้าเผชิญ) องค์ประกอบ F (ความร่าเริง) และองค์ประกอบ B (สติปัญญา) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กันสูง เมื่อแยกวิเคราะห์ตามวิชาเอกมากกว่าอย่างอื่น สำหรับการศึกษามุคลิกภาพของผู้บริหารและครูนั้น ศิริลักษณ์ มโนรมย์ (2527 : 64 - 67) ได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานระดับดี และมาตรฐานระดับควรปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 144 คน ครู 565 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนมีบุคลิกภาพไปในทางเดียวกัน และด้้นำผลมาเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนปรากฏว่าผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานระดับดีมีบุคลิกภาพต่างกันในด้าน การชอบแสดงออก ด้านความเคร่งขรึม ด้านการอาศัยกลุ่มและด้านความเกรงเกรียงยศ ส่วนผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานระดับควรปรับปรุงมีบุคลิกภาพต่างกันด้านใจอ่อน ด้านควบคุมตนเองไม่ได้ ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีบุคลิกภาพที่ต่างกันในด้านความเคร่งขรึม ประสาทมั่นคง ด้านชอบแสดงออกและด้านอนุรักษนิยม

ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศนั้น แคทเทล (Hedley. n.d. อ้างอิงมาจาก Cattel. 1957 : 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครู 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูงและกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ในการศึกษาครั้งนี้ผลการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูงมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านมโนธรรม มีซูเปอร์อีโก (Superego) เข้มแข็ง และมีองค์ประกอบด้านการควบคุมตน ควบคุมอารมณ์ ได้ ส่วนกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเคร่ง เกรียมมีความตรงไปตรงมา และมีลักษณะอารมณ์อ่อนไหวไม่มั่นคง

ส่วน เฮนจัม(Henjum. 1969 : 143 - 149) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของนักศึกษา ครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาครูของมหาวิทยาลัยมิชิโซตาจำนวน 78 คน ที่สอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาส 45 แห่ง ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษา ครู มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียน โดยนักศึกษาวิชาครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการมีวิภาวะทางอารมณ์ มีการแสดงออกด้านสัมพันธ์ภาพที่ดี และสามารถควบคุมตนเองได้ สำหรับนักศึกษาวิชาครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านสติปัญญาสูงและมีความกระตือรือร้น

สตาร์ค (Start. 1968 ; 14 - 20) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่และครูช่วยสอน 34 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ ให้ครูใหญ่ประเมินความสามารถในการสอนของครูช่วยสอน 9 ท่าน และใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลปรากฏว่าครูช่วยสอนมีเส้นกราฟ (Profile) แตกต่างจากครูใหญ่มาก ครูช่วยสอนที่ได้รับการประเมินค่าสูงจะมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคมสูง ส่วนครูช่วยสอนได้รับการประเมินค่าต่ำมีองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ใจคอหนักแน่น มีความกึกกั่นสมัย ซึ่งสตาร์คกล่าวว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงแนวโน้มที่จะไม่ยอมขึ้นกับครูใหญ่

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF พบว่าองค์ประกอบบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลแตกต่างกันในตัวเอง อายุ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและอาชีพ

งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนายอำเภอ

เอนก สิทธิประศาสน์ (2522 : 86 - 87) ศึกษาเรื่องนายอำเภอผู้นำมัดทุกข์ บำรุงสุขราษฎร์ ศึกษาจากการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ประชาชน ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในท้องที่ต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง การศึกษาสรุปได้ว่า นายอำเภอควรมีคุณสมบัติที่ดีคือ มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติและอุปนิสัยดี มีความเป็นผู้นำในการทำงาน มีบุคลิกภาพดี และมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์

แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับ กุสิต หลหิมิจ (2529 : 14) ที่ได้ศึกษาถึงนายอำเภอนักบริหาร
 เพื่อการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในโรงเรียนนายอำเภอ วิทยาลัยกรมการปกครอง
 พบว่านายอำเภอควรมีลักษณะผู้บริหาร คือมีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบมีความเป็น
 ผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการตัดสินใจรวดเร็วและไม่พลาด มีมนุษยสัมพันธ์
 ดี และจากผลการศึกษาของทรงวุฒิ งามมีศรี (2511 : 48) ก็ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะของ
 นายอำเภอในฐานะประธานกรรมการสุขาภิบาล พบว่านายอำเภอควรมีลักษณะความเป็นผู้นำ
 มีความรู้ความสามารถสูง มีความสามารถในการครองตน ครองคน ครองงาน และมีบุคลิกภาพ
 ที่เหมาะสม เช่น กระตือรือร้น เจตย์ฉลาด ไม่อวดดีมีความรู้ มีเหตุผล มีความซื่อสัตย์ และ
 หุกजाไพเราะ เป็นต้น

สำหรับการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนายอำเภอนั้นก็มีผู้สนใจศึกษาหลายคน
 อาทิ เหม็จ โสมจะบก (2521 : 2) ได้ศึกษาอิทธิพลของนายอำเภอในฐานะผู้นำท้องถิ่น
 โดยการศึกษาจากเอกสารข้อมูลต่าง ๆ และส่งแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายอำเภอ
 ทั่วประเทศ จำนวน 288 คน นอกจากนั้นมีการศึกษาเฉพาะกรณีอีก 4 อำเภอ ผลการศึกษา
 พบว่า โดยทั่วไปนายอำเภอนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว ยังมีอิทธิพลในฐานะผู้นำ
 ท้องถิ่นคือในด้านการจัดงานประเพณี การพัฒนาท้องถิ่น การจัดหาทุน การต้อนรับ และงาน
 สังคม ต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่นายอำเภอควรมีในฐานะผู้นำท้องถิ่นคือ ความมั่นคง และ
 บุคลิกภาพที่เป็นสำคัญ และปิยะ วรรณ (2522 : 2 - 3) ก็ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำของ
 นายอำเภอเช่นกัน โดยการศึกษาภาวะผู้นำกับการประสานงาน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการ
 ค้นคว้าหลักฐานเอกสาร และใช้แบบสอบถามไปยังนายอำเภอกุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ
 ผลการศึกษาพบว่าการใช้ภาวะผู้นำของนายอำเภอนั้นต้องอาศัยความพร้อมของตนเอง อันประกอบด้วย
 ด้วยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่การงาน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม
 ความยุติธรรมคุณธรรม บุคลิกภาพ รวมทั้งกระบวนการในการบริหารงานด้วย

สุเมธ แสงนิมมวล (2530 : 30) ได้ศึกษาการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพ
 และลักษณะการทำงานของข้าราชการฝ่ายปกครองซึ่งรวมถึงนายอำเภอ กลุ่มตัวอย่างเป็น

นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 27 ของ กรมการปกครอง พบว่า บุคลิกภาพที่ดีที่พึงประสงค์นั้น ได้แก่การแต่งกายดี สุภาพเรียบร้อยเหมาะสม มีอารมณ์ขัน ชอบยิ้ม สดชื่น ร่าเริง ท่าทางดี เป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความอ่อนน้อม ไม่ยกตนข่มท่าน มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้นในการทำงาน มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ และมีสุขภาพ ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ส่วนลักษณะของการทำงานที่ดีนั้นควรมีความรับผิดชอบ มีการทำงานที่รวดเร็วถูกต้อง มีความตั้งใจจริง กระตือรือร้น ชยันในการศึกษาหาความรู้ อุทิศเวลาให้กับงาน เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน มีการทำงานเป็นระบบและมีความกตเวทิตะริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน เสรี ลักษณะสุด (2530 : 43 - 44) ก็ได้ศึกษาการเสริมสร้างบุคลิกภาพนักพัฒนาของนายอำเภอ กลุ่มตัวอย่างเป็นนายอำเภอ ที่เข้าศึกษาในโรงเรียนนักปกครองชั้นสูง วิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง พบว่า บุคลิกภาพนักพัฒนาของนายอำเภอที่สำคัญ คือ การมีปณิธานที่แน่วแน่ในการทำงาน การสนใจในการพัฒนาอย่างแท้จริง การมีความกตเวทิตะริเริ่มสร้างสรรค์ การมีความอดทนอดกลั้นในการทำงาน การมีลักษณะความเป็นผู้นำ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเป็นนักประชาธิปไตย การเป็นผู้มีความรู้ ความประพฤติดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

นอกจากนั้นได้มีการศึกษาคุณธรรมที่สำคัญของผู้บังคับบัญชาซึ่งรวมถึงนายอำเภอ ด้วย ก็มีผู้สนใจศึกษาด้วยเช่นกัน กล่าวคือ วินัย ประไพพิศ (2521 : 163) ได้ศึกษาคุณธรรมที่สำคัญของผู้บังคับบัญชา รวมถึงนายอำเภอ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการอำเภอปลานปาก จังหวัดสกลนคร พบว่า นายอำเภอควรมีความยุติธรรมในการปกครอง มีความเป็นกันเอง ให้ความช่วยเหลือกับผู้ร่วมงาน และมีการพิจารณาความดีความชอบอย่างเป็นธรรมในระยะต่อมา ยุทธ สุนทรสารทูล (2523 : 14) ได้ศึกษาถึงลักษณะของผู้บังคับบัญชาที่รวมถึงนายอำเภอ โดยศึกษาจากผู้เข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนักปกครองชั้นสูง พบว่าคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับนายอำเภอนั้นควรมีความสามารถในการเขียน การพูดทั้งต่อบุคคลและชุมชน มีความสามารถในการเกลี้ยกล่อม มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

มีความอดทน มานะ บากบั่น มีความเข้มแข็งของร่างกายและจิตใจ มีความเคັะเคี่ยวในการทำงานด้วยความเฉียบขาดและมั่นใจ มีน้ำใจเยือกเย็นและด้อมท้ว มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม นอกจากนั้นนายอำเภอซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในอำเภอควรมีความรู้ความสามารถในหลาย ๆ ด้าน มีความเฉลียวฉลาด เป็นที่รักใคร่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป มีจิตใจเข้มแข็ง อดทน มีความตั้งใจจริง กระตือรือร้น มีมารยาทดี มีความรับผิดชอบสูง และมีความยุติธรรม

วิรุฬห์ พรหมายน (2522 : 108) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอในเขตแทรกซึม พบว่าบทบาทสำคัญของนายอำเภอในแหล่งแทรกซึมควรมีความเป็นผู้นำ มีความสามารถ มีปณิธานไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างพลังความสามัคคี ใช้พลังในการสร้างสรรค์ โดยให้ประชาชนร่วมมือในการแก้ปัญหาด้วย มีความสามารถในการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรักในท้องถิ่นของตน มีความสามารถในการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับกรมการปกครอง มีความสามารถในการส่งข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ ต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน และนอกจากนั้นคุณสมบัติของนายอำเภอ ในแหล่งแทรกซึมยังต้องเป็นผู้มีความรู้ มีความหนุ่มแน่น มีมนุษยสัมพันธ์ดี ประสานงานดี มีปณิธานไหวพริบและเป็นนักวางแผนด้วย

วิธีการศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภออีกแบบหนึ่งคือการศึกษาจากชีวประวัติของนักปกครองบุคคลสำคัญซึ่ง วิทยา อุบลพงษ์ (2525 : 2) ได้ศึกษาชีวประวัติของบุคคลสำคัญของนายวิญญู อังคณารักษ์ พบว่าบุคลิกภาพของนายอำเภอที่สำคัญควรประกอบด้วย การมีความเป็นกันเองกับชนทุกชั้น ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นคนตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด เป็นผู้รักษาคำพูด มีความจำดี มีความละเอียดอ่อน รอบคอบ และเป็นนักคิดริเริ่ม เป็นนักพูดที่ดีด้วย

ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับนายอำเภอที่เค้นั้น โยธิน เมธรัตน์ (2521 : 32) ได้ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของนายอำเภอที่เค้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนายอำเภอที่เค้น พบว่าสภาพท้องถิ่นที่รับผิดชอบ และได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชา ตลอดจนการได้รับคัดเลือกเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรนักปกครองระดับสูง ถือเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของนายอำเภอที่เค้น และผลการศึกษาของ อุษา ชัชวาลย์ (2519 : 144)

ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลสนับสนุนให้นายอำเภอได้รับความสำเร็จได้เป็นนายอำเภอดีคนนั้น จำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารงาน รวมทั้งมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม อาทิ มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มในการประสานงาน และนอกจากนั้นการศึกษาต้องจบปริญญาตรี ปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงานโดยเป็นปลัดอำเภอ โดยมีอายุราชการ 16 - 20 ปี มีอายุ 41 - 50 ปี เป็นส่วนใหญ่และปัจจัยด้านสภาพพื้นที่ต้องมีสาธารณูปโภค ไม่มีปัญหาในการปกครอง

บทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งของนายอำเภอคือ หน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน กล่าวคือ การศึกษาของ สมณิก โทณผลิต (2528 : 15) ศึกษาทัศนคติของนายอำเภอในเขตการปกครอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียน พบว่าบทบาทหน้าที่และบุคลิกภาพของนายอำเภอนั้นต้องเป็นเสมือนส่วนนำ ส่วนสนับสนุน ส่วนประสานงาน ส่วนสร้างสรรค์ ส่วนแก้ปัญหาค ส่วนสืบทอด รวมทั้งเป็นบุคคลที่เป็นที่พึ่งอันอบอุ่นของประชาชน และเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของนายอำเภอในการบริหารงาน การประถมศึกษาชั้น สมหมาย ฉัตรทอง (2527 : 3 - 17) พบว่านายอำเภอดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอ (กปอ.) มีหน้าที่ในการประสานงานการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอ มีหน้าที่ในการเสนอและแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่ในการเสนอความดี ความชอบประจำปีของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ในด้านการจัดการประถมศึกษาในพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่ในการบำรุงการศึกษา แม้กฎหมายจะจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป แต่การจัดการศึกษาก็ยังมีผลให้ข้าราชการครูคงปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ปกครองของนายอำเภอเหมือนกัน ต้องมีการขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนภายใต้การปกครองของนายอำเภอ จึงจำเป็นที่นายอำเภอต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษาเป็นสำคัญอีกอย่างหนึ่ง

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนายอำเภอพบว่า นายอำเภอควรมีลักษณะของนักปกครองที่ต้องมีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติและอุปนิสัยดี

มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เพราะนายอำเภอเป็นบุคคลที่เปรียบ
เสมือนส่วนนำ ส่วนสนับสนุน ส่วนประสานงาน ส่วนสร้างสรรค์ ส่วนแก้ปัญหา และส่วน
สืบทอด นายอำเภอต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับคำกล่าวที่ว่านายอำเภอคือผู้บำบัดทุกข์
บำรุงสุขราษฎร เป็นสำคัญ

สมมุติฐานการวิจัย

นายอำเภอและนายอำเภอที่แก่นมีคุณลักษณะในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพแตก
ต่างกัน

วิธีคำนวณการศึกษากันครว้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้คือ นายอำเภอ สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช 2532 จำนวน 650 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนายอำเภอจำนวน 358 คน
ที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. นายอำเภอ ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร ตามตารางการสุ่มตัวอย่างของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane.1967 : 887) จำนวน 286 คน

2. นายอำเภอที่เค้น เป็นนายอำเภอที่ได้รับการคัดเลือกจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยว่ามีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้รับรางวัลในพุทธศักราช 2531 จำนวน 72 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการดังนี้

1. กลุ่มนายอำเภอ เลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 พิจารณาจาก 72 จังหวัดที่มีลักษณะการปกครองเช่นเดียวกัน (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะการปกครองแตกต่างจากจังหวัดอื่น

1.2 ในแต่ละจังหวัด พิจารณา อำเภอ ทุกอำเภอ (ยกเว้นอำเภอที่มีนายอำเภอที่เด่น พุทธศักราช 2531) แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยใช้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2 : 1 ดังนั้นจะได้นายอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

2. กลุ่มนายอำเภอที่เด่น

ในพุทธศักราช 2531 มีการประกาศชื่อนายอำเภอที่ได้รับรางวัลคัดเลือกจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ว่ามีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้รับรางวัลจำนวน 72 คน ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนายอำเภอ

จังหวัด	จำนวนนายอำเภอ (คน)		จังหวัด	จำนวนนายอำเภอ (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กาฬสินธุ์	11	6	มุกดาหาร	4	2
ขอนแก่น	16	8	ยโสธร	7	3
ชัยภูมิ	12	6	ร้อยเอ็ด	12	6
นครราชสีมา	20	10	ศรีสะเกษ	11	6
นครพนม	8	4	สุรินทร์	11	6
หนองคาย	9	5	เลย	8	4
บุรีรัมย์	13	6	สกลนคร	11	6
มหาสารคาม	9	5	อุตรธานี	18	9
อุบลราชธานี	20	10	กำแพงเพชร	6	3
เขียงราย	11	6	เขียงใหม่	18	9
ตาก	7	3	น่าน	77	3
นครสวรรค์	11	6	พิษณุโลก	8	4
เพชรบูรณ์	7	4	แพร่	6	3
พิจิตร	7	3	พะเยา	5	2
แม่ฮ่องสอน	4	2	ลำพูน	4	2
ลำปาง	11	6	สุโขทัย	8	4
อุตรดิตถ์	7	4	กาญจนบุรี	9	4
จันทบุรี	5	2	ฉะเชิงเทรา	7	3
ชลบุรี	6	4	ชัยนาท	5	3
ตราด	4	3	นครนายก	3	1
นนทบุรี	5	2	นครปฐม	5	2

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนนายอำเภอ (คน)		จังหวัด	จำนวนนายอำเภอ (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปทุมธานี	6	3	ปราจีนบุรี	11	5
ประจวบคีรีขันธ์	6	3	เพชรบุรี	5	3
อยุธยา	15	7	ราชบุรี	8	4
ระยอง	4	2	ลพบุรี	6	3
สมุทรปราการ	3	1	สมุทรสาคร	2	1
สมุทรสงคราม	2	1	สระบุรี	4	4
สุพรรณบุรี	8	4	สิงห์บุรี	5	2
อ่างทอง	1	3	อุทัยธานี	6	3
กระบี่	5	2	ชุมพร	5	1
ตรัง	5	2	นครศรีธรรมราช	16	8
นราธิวาส	11	6	ปัตตานี	9	3
พังงา	7	3	พัทลุง	5	2
ภูเก็ต	2	1	ยะลา	5	2
ระนอง	3	1	สุราษฎร์ธานี	15	8
สงขลา	9	4	สตูล	4	2
รวมประชากรทั้งสิ้น 578		รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น		286	

หมายเหตุ ประชากร 578 คน หมายถึงประชากรที่ใช้ในการสุ่มแบบแบ่งชั้นเท่านั้น
มิได้รวมนายอำเภอที่เค้น หัก 72 คน จึงเหลือประชากรเพียง 650 - 72
= 578 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ คือแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (The Sixteen Personality Factor Test) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีบุคลิกภาพของเรย์มอนด์ บี แอทเทิล และแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF
2. ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ตามแนวทฤษฎีของ เรย์มอนด์ บี แอทเทิล ที่ปรึกษา เชื้อภักดี (2526 : 49) ได้หาค่าความเชื่อมั่นในแต่ละองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 61 - 88

สำหรับองค์ประกอบบุคลิกภาพนั้น แอทเทิล ได้แบ่งบุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบลักษณะนิสัย 16 ด้าน โดยแต่ละด้านมีจำนวนข้อ ดังนี้

1. องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม จำนวน 10 ข้อ
2. องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา จำนวน 14 ข้อ
3. องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางอารมณ์ จำนวน 13 ข้อ
4. องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก จำนวน 11 ข้อ
5. องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง จำนวน 13 ข้อ
6. องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม จำนวน 9 ข้อ
7. องค์ประกอบ H คือ การกล้าเผชิญ จำนวน 13 ข้อ
8. องค์ประกอบ I คือ จิตใจอ่อนโยน จำนวน 10 ข้อ
9. องค์ประกอบ L คือ ความระวาง จำนวน 10 ข้อ
10. องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ จำนวน 13 ข้อ
11. องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ
12. องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล จำนวน 13 ข้อ
13. องค์ประกอบ Q₁ คือ ความอิสระเสรี จำนวน 10 ข้อ
14. องค์ประกอบ Q₂ คือ การพึ่งตนเอง จำนวน 10 ข้อ
15. องค์ประกอบ Q₃ คือ การควบคุมอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ

16. องค์ประกอบ Q คือ ความเครียด จำนวน 13 ข้อ

3. เกณฑ์ในการให้คะแนน

การให้คะแนนคำตอบที่ได้จากการตอบเป็นการจัดลำดับคุณภาพ ซึ่งมีค่าเป็น 2, 1 และ 0 เนื่องจากลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น สำรวม - ซบออกสังคม, อารมณ์อ่อนไหว - อารมณ์มั่นคง เป็นต้น การแปลความหมายคะแนนดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนน 2 หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพไปทางด้านขวา

ผู้ที่ได้คะแนน 1 หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพอยู่ระหว่างกลาง ๆ

ผู้ที่ได้คะแนน 0 หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพไปทางด้านซ้าย

ผู้ที่ตอบข้อ ก. จะได้ 2 คะแนน ตอบข้อ ข. จะได้ 1 คะแนน และตอบข้อ ค.

จะได้คะแนน 0 คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนนี้ใช้กับองค์ประกอบบุคลิกภาพ 15 องค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบบุคลิกภาพ B (สติปัญญา) ซึ่งมีการให้คะแนนข้อที่ตอบแต่ละข้อ 2 อย่างก็ผู้ตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

4. การแปลผล

การแปลผลปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ในคลินิก คือ

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 5 , 6 หมายถึงมีลักษณะบุคลิกภาพเหมือนคนส่วนใหญ่

(Considered average)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติคือองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 5 , 6 จะมีลักษณะกลาง ๆ คือ ไม่ถึงกับจะมีแนวโน้มว่าชอบออกสังคม หรือชอบแยกตัว

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 1 , 10 หมายถึงมีลักษณะบุคลิกภาพไปทางใดทางหนึ่งสูงสุด

(Considered extreme)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติคือองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 1 จะมีลักษณะชอบแยกตัว ปรับตัวยาก

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 10 จะมีลักษณะชอบ ออกสังคม ปรับตัวง่าย

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 4 , 7 หมายถึงมีลักษณะบุคลิกภาพมีแนวโน้มไปทางใดทาง หนึ่ง (Slightly deviant)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 4 มีแนวโน้มที่จะ แยกตัว และปรับตัวยาก

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 7 มีแนวโน้มที่จะ ชอบออกสังคม และปรับตัวง่าย

ผู้ที่ได้คะแนนปกติ 2 , 3 , 8 , 9 หมายถึงมีลักษณะบุคลิกภาพค่อนข้างไป ทางใดทางหนึ่ง (Strongly deviant)

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 2 , 3 มีลักษณะ ค่อนข้างจะชอบแยกตัว และปรับตัวยาก

ตัวอย่างผู้ที่ได้คะแนนปกติองค์ประกอบบุคลิกภาพ A เท่ากับ 8 , 9 มี ลักษณะค่อนข้างจะชอบออกสังคม และปรับตัวง่าย

5. ตัวอย่างแบบทดสอบ เช่น

องค์ประกอบ A (การเข้าสังคม)

คำถาม ถ้าจำนวนชั่วโมงทำงาน และเงินเดือนได้รับเท่ากัน งานที่ข้าพเจ้า เลือกทำคือ

คำตอบ ก. ช่างไม้ หรือคนทำงาน ช. ไม่แน่ใจ ค. พนักงานเสิร์ฟอาหารใน ภัตตาคารชั้นดี

6. คำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

1. แบบทดสอบเล่มนี้ประกอบด้วยคำถามเพื่อจะทดสอบความสนใจ และ ความรู้สึกที่ท่านมีต่อสิ่งต่าง ๆ คำถามส่วนใหญ่จะไม่มีคำตอบที่ "ถูก" หรือ "ผิด" เพราะ ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลต่อสิ่งเดียวกันหรือใน เรื่องเดียวกันนั้นย่อมแตกต่างกันสิ่งที่ท่าน จะต้องปฏิบัติคือ คำตอบคำถามทุกข้อตรงตามความคิดเห็นของท่านเอง

2. เขียนชื่อ -สกุล, เพศ, อายุ และ วัน เดือน ปี ที่ทำแบบทดสอบในกระดาษ

คำตอบ

3. ในแต่ละคำถามมีคำตอบอยู่สามคำตอบ โปรดเลือกคำตอบที่ท่านต้องการ
เพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก (A) ข (B) และ ค (C) ที่กำหนดให้แล้วกากบาท X ลงในช่อง
ใต้ตัวอักษรที่เป็นข้อที่ท่านเลือกในกระดาษคำตอบ เช่น

ตัวอย่าง

- | | |
|----------------------------------|--|
| 1. ข้าพเจ้าชอบกีฬาที่เล่นเป็นทีม | 3. เงินไม่สามารถทำให้คนมีความสุข |
| ก. มาก | ก. จริง |
| ข. เป็นบางครั้งบางคราว | ข. ไม่น่าเสมอไป |
| ค. ไม่ชอบ | ค. ไม่จริง |
| 2. ข้าพเจ้าชอบคนที่ | 4. ผู้ใหญ่ กับ เด็ก เช่นเดียวกันกับ แมวกับ |
| ก. เกือบตัว | ก. ลูกแมว |
| ข. ทั้ง ก. และ ข. | ข. สุนัข |
| ค. คนคนง่าย | ค. เด็กเล็ก |

สำหรับตัวอย่างสุดท้าย คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก. ลูกแมว คำถามลักษณะนี้ เป็นคำถาม
ของการให้เหตุผลซึ่งจะพบน้อยมากในแบบทดสอบชุดนี้

ตัวอย่างคำตอบ

1.	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
3.	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
4.	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

ในขณะที่ท่านตอบแบบทดสอบนี้โปรดยึดหลัก 4 ประการคือ

1. ตอบเฉพาะสิ่งที่เป็นจริงสำหรับท่าน
2. อย่าใช้เวลาในการตอบคำถามแต่ละข้อนานเกินไป จงเลือกคำตอบที่ท่านคิดว่าถูกทันที คำถามอาจสั้นเกินไปที่จะให้รายละเอียดทั้งหมดแก่ท่าน แต่จงเลือกคำตอบที่ท่านคิดว่าเป็นคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับคำถามนั้น ๆ
3. ตอบคำถามทุกข้อ ไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง
4. ท่านควรจะตอบข้อ ก. หรือ ข้อ ค. ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบข้อ ข. เฉพาะเมื่อคำตอบในข้อ ก. และข้อ ค. เป็นคำตอบที่เป็นไปไม่ได้จริง ๆ สำหรับท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือมหาวิทยาลัยทำหนังสือถึงกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อให้กรมการปกครองทำหนังสือไปยังนายอำเภอในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.

2. เมื่อได้รับหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมโดยส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมกับแบบทดสอบทางไปรษณีย์ไปยังนายอำเภอในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบ แล้วส่งกลับมายังผู้วิจัยโดยตรง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลกับนายอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 ชุด ได้รับแบบทดสอบคืน 248 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.71 และเก็บรวบรวมข้อมูลกับนายอำเภอที่เค้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 72 ชุด ได้รับแบบทดสอบคืน 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.83

4. ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 28 มิถุนายน - 10 สิงหาคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบทดสอบที่ได้รับคืนมา ได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบทดสอบที่ได้รับคืนมาทั้งหมด โดยแบ่งเป็นส่วนของนายอำเภอได้รับคืน 248 ชุด กักฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก 5 ชุด คงเหลือ 243 ชุด และในส่วนของนายอำเภอที่คืนสมบูรณ์ทั้ง 69 ชุด
2. ตรวจสอบ และแปลผลแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น
3. หาค่าสถิติพื้นฐาน และสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จ SPSS
4. เปรียบเทียบคุณลักษณะในแต่ละองค์ประกอบของนายอำเภอ และนายอำเภอที่เกิน t - test
5. นำคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบคุณลักษณะทั้ง 16 ด้าน มาแสดงเส้นกราฟ (Profile) ของนายอำเภอ และนายอำเภอที่เกิน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นมีดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะในแต่ละด้านของตัวแปรที่ใช้ในการ

ศึกษา

หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ (t - test)
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ

ที่เด่น

3. เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนายอำเภอและนายอำเภอที่เด่น
4. เสนอเส้นกราฟแสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ

และนายอำเภอที่เด่น

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ

ที่	บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	นายอำเภอ N = 243	
			\bar{X}	S
1	การเข้าสังคม	A	6.975	1.725
2	สติปัญญา	B	5.851	1.766
3	ความมั่นคงทางอารมณ์	C	3.901	1.540
4	การกล้าแสดงออก	E	4.444	1.559
5	ความร่าเริง	F	4.185	1.573
6	มโนธรรม	G	6.530	1.832
7	การกล้าเผชิญ	H	5.559	1.836
8	จิตใจอ่อนโยน	I	6.300	1.778
9	ความหวาระแวง	L	6.246	1.824
10	การจินตนาการ	M	4.790	1.825
11	การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น	N	7.893	1.655
12	ความวิตกกังวล	O	6.205	1.678
13	ความอิสระเสรี	Q	5.732	1.529
14	การพึ่งตนเอง	Q ¹	5.251	1.661
15	การควบคุมอารมณ์	Q ²	5.814	1.692
16	ความเครียด	Q ³	5.683	1.444

จากตาราง 2 เพื่อให้เป็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นจึงนำผลการวิเคราะห์จากตาราง 2 มา
แสดงเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ARE STEN	LOW SCORE DESCRIPTION	STANDARD TEN SCORE (STEN) AVERAGE										HIGH SCORE DESCRIPTION				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					
A	ชอบอยู่กับเดี่ยว	ชอบเข้าสังคม	
B	สติปัญญาต่ำ	สติปัญญาสูง
C	อารมณ์อ่อนไหว	อารมณ์มั่นคง
E	อ่อนป้อมนุ่มนวล	รักษาสีผิวของคน
F	จริงจังกับชีวิต	ทำตัวตามสบาย
G	เห็นแก่ได้ ชอบสะทวกลสบาย	รับผิดชอบ มีมโนธรรม
H	ประหม่า, อาย	อาจหาญ กล้าเสี่ยง
I	แข็งแกร่ง เข้มงวด	อ่อนไหว ไม่มั่นคง
L	วางใจผู้อื่น	หวัหวัระแวง
M	ปฏิบัติ	คิดฝัน
N	มั่นคง เปิดเผย	ฉลาด มีเสน่ห์เหลี่ยม
O	จิตใจสงบ	จิตใจวาทหัววันวิคต
Q ₁	อนุรักษ์	ค้นหาสิ่งใหม่ แนวทางใหม่
Q ₂	ยึดกลุ่ม	พึ่งตนเอง
Q ₃	ไม่วิสัย	ควบคุมอารมณ์
Q ₄	หอนกลาย	เกรียติ

ภาพประกอบ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอบ

จากตาราง 2 และภาพประกอบ 1 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบ
บุคลิกภาพของนายอำเภอปรากฏผลดังนี้

นายอำเภอมีคะแนนสูงในองค์ประกอบบุคลิกภาพ 6 ด้าน คือ
องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) องค์ประกอบด้านมโนธรรม (G) องค์ประกอบด้านจิตใจ
อ่อนโยน (I) องค์ประกอบด้านความทวาทะระวาง (L) องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึก
ผู้อื่น (N) และองค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O)

นายอำเภอมีคะแนนปานกลางในองค์ประกอบบุคลิกภาพ 6 ด้าน คือ
องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) องค์ประกอบ
ด้านอิสระเสรี (Q₁) องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q₂) องค์ประกอบด้านการควบคุม
อารมณ์ (Q₃) และองค์ประกอบด้านความเครียด (Q₄)

และนายอำเภอมีคะแนนต่ำในองค์ประกอบบุคลิกภาพ 4 ด้าน คือ
องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E)
องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) และองค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M)

2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอที่เด่น

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอที่เด่น

ที่	บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	นายอำเภอที่เด่น N = 69	
			\bar{X}	S
1	การเข้าสังคม	A	7.144	1.817
2	สติปัญญา	B	7.289	1.415
3	ความมั่นคงทางอารมณ์	C	4.101	1.733
4	การกล้าแสดงออก	E	4.579	1.802
5	ความร่าเริง	F	4.420	1.459
6	มโนธรรม	G	6.507	1.796
7	การกล้าเผชิญ	H	7.463	1.037
8	จิตใจอ่อนโยน	I	6.507	1.451
9	ความหยากระแวง	L	6.376	1.610
10	การจินตนาการ	M	4.565	1.576
11	การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น	N	8.217	1.392
12	ความวิตกกังวล	O	6.188	1.448
13	ความอิสระเสรี	Q ₁	6.289	1.655
14	การพึ่งตนเอง	Q ₂	5.362	1.671
15	การควบคุมอารมณ์	Q ₃	7.101	1.152
16	ความเกรียก	Q ₄	5.753	1.311

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น จึงนำผลการวิเคราะห์จากตาราง 3 มาเขียนภาพประกอบ 2 ดังต่อไปนี้

ARW STEN	LOW SCORE DESCRIPTION	STANDARD TEN SCORE (STEN) AVERAGE										HIGH SCORE DESCRIPTION			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
A	ชอบอยู่กับเกี่ยว	ชอบเข้าสังคม
B	สติปัญญาห้อย	สติปัญญาสูง
C	อารมณ์อ่อนไหว	อารมณ์มั่นคง
E	อ่อนน้อมถ่อมตน	รักษาสีทธิของตน
F	จริงจังกับชีวิต	ทำตัวตามสบาย
G	เห็นแก่ได้ ชอบสะทวากสบาย	รับผิดชอบ มีมโนธรรม
H	ประหม่า, อาย	อาจหาญ กล้าเสี่ยง
I	แข็งแกร่ง เข้มงวด	อ่อนไหว ไม่มั่นคง
L	วางใจผู้อื่น	หวาดระแวง
M	ปฏิบัติ	กึกกั่น
N	มั่นคง เบิกเผย	ฉลาด มีเล่ห์เหลี่ยม
O	จิตใจสงบ	จิตใจหวาดท่ววิตก
Q ₁	อนุรักษ์	ค้นหาสิ่งใหม่แนวทางใหม่
Q ₂	ยึดกลุ่ม	พึ่งตนเอง
Q ₃	ไม่มีวินัย	ควบคุมตนเอง
Q ₄	หอนคลาย	เครียด

ภาพประกอบ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยของทีระกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอดี้เต่น

จากตาราง 3 และภาพประกอบ 2 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ในแต่ละองค์ประกอบ
บุคลิกภาพของนายอำเภอที่เด่นปรากฏผลดังนี้

นายอำเภอที่เด่นมีคะแนนสูงในองค์ประกอบบุคลิกภาพ 10 ด้าน คือ
องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) องค์ประกอบด้าน
มโนธรรม (G) องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H) องค์ประกอบด้านจิตใจอ่อนโยน (I)
องค์ประกอบด้านหว่ากระแวง (L) องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N)
องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล (O) องค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q_1) และ
องค์ประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

นายอำเภอที่เด่นมีคะแนนปานกลางในองค์ประกอบบุคลิกภาพ 2 ด้าน คือ
องค์ประกอบด้านการหึงตนเอง (Q_2) และองค์ประกอบด้านความเกรียศ (Q_4)

และนายอำเภอที่เด่นมีคะแนนต่ำในองค์ประกอบบุคลิกภาพ 4 ด้าน คือ
องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E)
องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) และองค์ประกอบด้านการจินตนาการ (M)

3. เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนายอำเภอและนายอำเภอที่เด่น

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพระหว่างนายอำเภอและนายอำเภอที่เด่น

บุคลิกภาพ	องค์ประกอบ	นายอำเภอ		นายอำเภอที่เด่น		p	t
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2		
การเข้าสังคม	A	6.975	1.725	7.144	1.817	.477	.71
สติปัญญา	B	5.851	1.766	7.289	1.415	.000	6.22 ✓
ความมั่นคงทางอารมณ์	C	3.901	1.540	4.101	1.733	.355	.93
การกล้าแสดงออก	E	4.444	1.559	4.579	1.802	.540	.61
ความร่าเริง	F	4.185	1.573	4.420	1.459	.267	1.11
มโนธรรม	G	6.530	1.832	6.507	1.796	.924	-.09
การกล้าเผชิญ	H	5.559	1.836	7.463	1.037	.000	8.24 ✓
จิตใจอ่อนโยน	I	6.300	1.778	6.507	1.451	.376	.89
ความหยาบกระแวง	L	6.246	1.824	6.376	1.619	.593	.53
การเงินคนาการ	M	4.790	1.825	4.565	1.576	.353	-.93
การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น	N	7.893	1.655	8.217	1.392	.139	1.48
ความวิตกกังวล	O	6.205	2.678	6.188	1.448	.938	-.08
ความอิสระเสรี	Q ₁	5.732	1.529	6.289	1.655	.009	2.62 ✓
การพึ่งตนเอง	Q ₂	5.251	1.661	5.362	1.671	.624	.49 ✓
การควบคุมอารมณ์	Q ₃	5.814	1.692	7.101	1.152	.000	5.93 ✓
ความเกรียศ	Q ₄	5.683	1.444	5.753	1.311	.715	.37

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอและ
นายอำเภอที่เด่นปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้านคือ

1. คะแนนในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B) ของนายอำเภอที่เด่นสูงกว่า
นายอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 2. คะแนนในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการกล้าเผชิญ (M) ของนายอำเภอที่เด่น
สูงกว่านายอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 3. คะแนนในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความอิสระเสรี (Q_1) ของนายอำเภอ
ที่เด่นสูงกว่านายอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 4. คะแนนในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ของนายอำเภอ
ที่เด่นสูงกว่านายอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- ส่วนองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ อีก 12 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. เสนอเส้นกราฟแสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยองค์ประกอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ
และนายอำเภอที่เด่น

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพของนายอำเภอ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของนายอำเภอและนายอำเภอดีเด่น

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นายอำเภอ สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พุทธศักราช 2532 จำนวน 650 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนายอำเภอจำนวน 358 คน ที่แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. นายอำเภอ ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร ตามตารางการสุ่มตัวอย่างของยามาเน่ ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 286 คน
2. นายอำเภอดีเด่น เป็นนายอำเภอที่ได้รับการคัดเลือกจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ว่ามีผลงานเป็นที่ประจักษ์และได้รับรางวัลในพุทธศักราช 2530 - 2531 จำนวน 72 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (The Sixteen Personality Factor Test)

การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเฉพาะอำเภอสี่สามารถเดินทางไปด้วยตนเอง ส่วนอำเภอยูท่าทางไกลผู้วิจัยส่งแบบทดสอบไปให้นายอำเภอ ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังนายอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบทดสอบ แล้วส่งกลับยังผู้วิจัยโดยตรง
2. ตรวจสอบและแปลผลแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 28 มิถุนายน 2532 - 30 สิงหาคม 2532

วิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
2. หาค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละองค์ประกอบของนายอำเภอ และนายอำเภอที่เด่นโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
3. นำคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบทั้ง 16 ด้านมาแสดงเส้นกราฟ (Profile) ของนายอำเภอ และนายอำเภอที่เด่น

สรุปผลการศึกษากันคว้า

ผลการศึกษากันคว้าสรุปผลได้ดังนี้

1. นายอำเภอ มีคะแนนบุคลิกภาพสูงในด้านการเข้าสังคม (A) ด้านมโนธรรม (G) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านความหวาดระแวง (L) ด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N) และ ด้านความวิตกกังวล (O)

2. นายอำเภอที่เค้น มีคะแนนบุคลิกภาพสูงในด้านการเข้าสังคม (A) ด้านสติปัญญา (B) ด้านมโนธรรม (G) ด้านการกล้าเผชิญ (H) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านหวาดระแวง (L) ด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านอิสระเสรี (Q_1) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

3. นายอำเภอและนายอำเภอที่เค้น มีคะแนนบุคลิกภาพแตกต่างกันในองค์ประกอบ ด้านสติปัญญา (B) การกล้าเผชิญ (H) ความอิสระเสรี (Q_1) และการควบคุมอารมณ์ (Q_2)

4. นายอำเภอและนายอำเภอที่เค้น มีคะแนนบุคลิกภาพร่วมกันในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ด้านการกล้าแสดงออก (E) ด้านความร่าเริง (F) ด้านมโนธรรม (G) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านหวาดระแวง (L) ด้านจินตนาการ (M) ด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N) ด้านความวิตกกังวล (O) ด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) และด้านความเครียด (Q_4)

อภิปรายผล

1. การศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นพบว่า ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นมีคะแนนบุคลิกภาพร่วมกันในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) กล่าวคือ ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นมีลักษณะชอบเข้าสังคม มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีไมตรีจิต มีความอบอุ่นเป็นกันเอง และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุเมธ แสงนันทกุล (2530 : 30) และอาษา เมฆสวรรค์ (2510 : 20) ที่พบว่า บุคลิกภาพที่ดีของนายอำเภอนั้นนอกจากมีการแต่งกายที่ ท่าทางดี สุขภาพร่างกายแข็งแรงแล้ว

ยังต้องมีความสุภาพ เรียบร้อย มีอารมณ์ขัน ชอบยิ้ม สดชื่น ร่าเริง ทำตัวเป็นกันเอง เป็นมิตร มีอิทธิยาศักดิ์ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักคนมาก และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี และนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกนายอำเภอที่เด่นของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2530 : 1 - 2) คือนายอำเภอที่เด่น นอกจากต้องมีความรู้ ความสามารถแล้ว ยังต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมคือ มีความสุภาพ เรียบร้อย เป็นมิตรกับผู้อื่น และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วย และจากการศึกษาของวิรุฬห์ พรหมายน (2522 : 108) ที่ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอพบว่า นายอำเภอจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีการประสานงานดี และเป็นนักวางแผนด้วย การที่นายอำเภอ และนายอำเภอที่เด่นมีบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากนายอำเภอมีอำนาจ หน้าที่ที่กว้างขวาง ต้องรับผิดชอบงานของ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จึงทำให้นายอำเภอต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับบุคคลทุกฝ่าย โดยเฉพาะประชาชน จนกล่าวได้ว่านายอำเภอมีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกฝ่าย ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งถึงตาย

นอกจากนี้นายอำเภอ และนายอำเภอที่เด่น ยังมีองค์ประกอบบุคลิกภาพร่วมกันในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C^-) กล่าวคือ ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เด่นมีแนวโน้มของการตัดสินใจ ไม่มั่นคงนัก มีความอศทนไม่มาก เปลี่ยนแปลงง่าย และวิตกกังวลบ้าง ซึ่งมีในระดับกลาง ๆ เหมือนคนส่วนใหญ่โดยทั่วไป นอกจากจะมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นแล้ว ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เด่นก็ยังมีบุคลิกภาพร่วมกันในด้านการกล้าแสดงออก (E^-) กล่าวคือ นายอำเภอ และนายอำเภอที่เด่นมีลักษณะสุภาพมีศรัทธา และเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น นายอำเภอและนายอำเภอที่เด่นยังมีบุคลิกภาพร่วมกันในด้านความร่าเริง (F^-) คือมีลักษณะจริงจัง ระมัดระวังและชอบทักเฝ้าระวัง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุเมธ แสงนิมมล (2530 : 30) และเกณฑ์การคัดเลือกนายอำเภอที่เด่นของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2530 : 2) ที่พบว่า บุคลิกภาพที่ดีของนายอำเภอนั้นต้องมีความสุภาพ เรียบร้อย และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ตลอดจนสอดคล้องกับการศึกษาของยุทธสุนทรสารทูล (2523 : 14) ที่ว่า นายอำเภอต้องมีน้ำใจ เยือกเย็น สุขุม ขรึม ทักเฝ้าระวัง

และสุขภาพ เรียบร้อย

นายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นมีคะแนนบุคลิกภาพร่วมกันในด้านมโนธรรม (G⁺) กล่าวคือทั้งนายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้น มีลักษณะมีมโนธรรม มีความรับผิดชอบ ยึดมั่น ในระเบียบวินัย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อุดม รอบคอบ หนักแน่น และมีจรรยาบรรณ ลักษณะ ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาบุคลิกภาพนักปกครองของนายอำเภอโดย เสรี ลักษณะสุด (2520 : 43 - 44) และวิวัฒน์ นันทวรการ (2532 : 33 - 34) พบว่านายอำเภอต้องมีบุคลิกภาพที่แน่วแน่ในการทำงาน สนใจในการพัฒนาอย่างแท้จริง มีความอดทน ออกล้นในการ ทำงาน มีความเป็นผู้นำ เป็นนักประชาธิปไตย มีความประพฤติเป็นแม่พิมพ์ มีความยุติธรรม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และรักษาความลับได้ ซึ่งจากการติดตามผลนายอำเภอที่สำเร็จ การอบรมจากโรงเรียนนายอำเภอรุ่นที่ 1 - 17 (2517 : 30 - 31) พบว่านายอำเภอมี ความประพฤติคือ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ตั้งใจทำงาน เข้ากับประชาชนได้ และเอาใจใส่ต่อทุกข์สุข ของประชาชน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การคัดเลือกนายอำเภอที่เค้นของกรมการ ปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2530 : 1 - 2) ที่ได้กำหนดว่า นายอำเภอที่เค้นต้องมีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่ และรักษาระเบียบวินัยที่ ตลอดจนสอดคล้องกับคำกล่าวของเอนก สิทธิประศาสน์ (2522 : 43) ที่กล่าวว่า นายอำเภอควรมีคุณธรรมที่สำคัญ 4 ประการคือ การรักษาความลับ การรู้จักข่มใจตนเอง การรู้จักอดทน ออกล้น และการรู้จักละความชั่ว นอกจากนั้น องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ นายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นมีคะแนนร่วมกันอีกองค์ประกอบหนึ่งคือ ด้านจิตใจอ่อนโยน (I⁺) กล่าวคือ ทั้งนายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นมีจิตใจที่อ่อนโยน เป็นมิตร เห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น สอดคล้องกับการศึกษาของอาษา เมฆสวรรค์ (2510 : 20) พบว่า บุคลิกภาพที่ดีของ นายอำเภอนั้นต้อง สุภาพ อ่อนโยน อธิษาศัยดี ห่วงหัวเป็นมิตร เป็นกันเองกับผู้อื่น ชอบ ช่วยเหลือผู้อื่น มีเมตตากรุณา ตลอดจน เห็นอกเห็นใจผู้อื่น นายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นมี องค์ประกอบบุคลิกภาพร่วมกันในด้านความหวาดระแวง (L⁺) กล่าวคือ มีลักษณะระมัดระวัง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบคิด และชอบไตร่ตรอง สอดคล้องกับการศึกษาของ

อาษา เมฆสวรรค์ (2510 : 20) และเอนก สิทธิประศาสน์ (2522 : 86 - 87) ว่า นายอำเภอต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิด มีปฏิภาณในการแก้ปัญหา ยังสอดคล้องกับการศึกษาของสุเมธ แสงนิมนวล (2530 : 64) ที่พบว่านายอำเภอที่ดี ต้องมีความเด็ดเดี่ยว เป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด และกล้าตัดสินใจ ส่วนในองค์ประกอบด้านการเงินและการ (M⁺) นั้น ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นก็ได้คะแนนร่วมกัน กล่าวคือ ทั้งนายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นมีการปฏิบัติตนอยู่ในกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ขมขรรณนิยม ประเพณี และปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ป็นจริง

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (M⁺) ก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ นายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นมีคะแนนคุณลักษณะร่วมกัน กล่าวคือทั้งนายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นมีลักษณะเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และมีการปรับตัวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุเมธ แสงนิมนวล (2530 : 24) ว่านายอำเภอนั้นต้องทำตัวเป็นมิตรกับผู้อื่น มีอัธยาศัยดี มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ นอกจากนั้นนายอำเภอจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นดังที่ พัทธมนทร (2532 : 141) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเป็นนักปกครองที่ดีของนายอำเภอซึ่งพบว่า ความรักประชาชน ถือเป็นคุณธรรมที่ล้ำเลิศของนายอำเภอ เพราะเมื่อมีความรัก ความเข้าใจ ความดีงามอื่น ๆ ก็จะตามมา ความรักทำให้เกิดการเสียสละ การบริจจาค การไม่โกรธ เกิดความอดทน อ่อนโยน สุภาพ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น จากข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่าการเป็นนายอำเภอที่ดีได้้นนอกจากต้องมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีแล้ว ยังต้องสามารถเข้าใจความรู้สึกของบุคคลรอบข้าง คือ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนเป็นสำคัญ เพราะถือว่าการเป็นนายอำเภอที่มีคนรักยกย่อง นับถือ ย่อมเป็นแบบอย่างสำหรับประชาชน การจะเป็นเช่นนี้ได้จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติดี มีการปฏิบัติตนดี และมีการสมาคมที่ดี เป็นสำคัญ

จากการศึกษายังพบว่านายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้น มีลักษณะร่วมกันในด้านการหึ่งตนเอง (Q₂) กล่าวคือ ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นมีลักษณะหึ่งเป็นตัวของ

ตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และตัดสินใจได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ
 สุมะธ แสงนิมมวล (2530 : 60) ที่พบว่า นายอำเภอต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความ
 เชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ นอกจากนั้นทั้งนายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นยังมี
 ลักษณะชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความสำคัญต่อกลุ่ม ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น
 ด้วย นอกจากนั้นนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้นยังมีลักษณะร่วมกันในองค์ประกอบด้านความ
 วิตกกังวล (0^+) และด้านความเครียด (Q_4) กล่าวคือนายอำเภอ และนายอำเภอที่เค้นมี
 ความวิตกกังวล มีความเครียดในระดับกลางเหมือนคนส่วนใหญ่ โดยทั่ว ๆ ไป นั่นคือในบาง
 ครั้งมีความวิตกกังวล มีความเครียด และในบางครั้งไม่วิตกกังวล ไม่เครียด และควบคุม
 อารมณ์ตนเองได้

2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้น พบว่า
 นายอำเภอที่เค้นมีคะแนนบุคลิกภาพแตกต่างกันในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) การกล้าเผชิญ
 (H) ความอิสระเสรี (Q_1) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่านายอำเภอโดยมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B^+) ทั้งนายอำเภอและนายอำเภอที่เค้น มีลักษณะนิสัย
 รอบคอบ มีความคิดแยบยล ถึกวิเคราะห์ใคร่ครวญ หันสมัย หันเหตุการณ์ และมีวิจารณญาณใน
 การแก้ปัญหา แต่นายอำเภอที่เค้นมีลักษณะดังกล่าวมากกว่านายอำเภอเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้อง
 กับการศึกษาของอาษา เมฆสุวรรณ (2510 : 38) และเอนก สิทธิประศาสน์ (2522 :
 86 - 87) ว่านายอำเภอที่เค้นนั้นต้องมีความเฉลียวฉลาด เชื่อมั่นในตนเองมีกำลังใจ มีการ
 ศึกษาเรียนรู้เร็ว กระตือรือร้น มีความรู้ความสามารถ วิชาการทันสมัยนำมาประยุกต์ใช้ในการ
 ปฏิบัติงานได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและมีความเป็นผู้นำ และยัง
 สอดคล้องกับการศึกษาของคุสิท พลทิมาจ (2529 : 10) พบว่านายอำเภอต้องมีความรู้
 ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ มีความเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการ
 ตัดสินใจเร็วไม่พลาด

นอกจากนั้นผลการศึกษาของทรงวุฒิ งามมีศรี (2519 : 48) ที่ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะของนายอำเภอที่ดี พบว่านายอำเภอที่ดีนั้นต้องมีความเป็นผู้นำ ความรู้ความสามารถสูง มีความสามารถในการครองตน ครองคน ครองงาน กระจือหรือร้น เจลี่ยวดลาค ไม่อวดดี มีความรู้และมีเหตุผล ซึ่งจะพบว่านายอำเภอที่เค่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความจำเป็น มีความละเอียดรอบคอบ เป็นนักริเริ่ม สร้างสรรค์ อคทน (วิทยา อุบลหงษ์. 2525 : 2) และเนื่องจากการมีสติปัญญาที่เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนายอำเภอตั้งกล่าว กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงได้ยึดหลักในการคัดเลือกนายอำเภอที่เค่นั้นว่าต้องเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี กล้าตัดสินใจ มีสติปัญญารอบคอบ กระจือหรือร้น เจลี่ยวดลาค

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าการเป็นนายอำเภอที่เค่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความคิดแยบยล กล้าคิดกล้าทำ รอบคอบ มีวิจารณญาณในการแก้ปัญหาและมีความบากบั่นเป็นสำคัญ นั่นคือ นายอำเภอที่เค่นั้นต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ร คือ รอบรู้ รวดเร็ว และริเริ่ม (วิญญู อังคนารักษ์. 2520 : 41) จึงสรุปได้ว่านายอำเภอที่เค่นั้นต้องเรียนรู้ ต้องเร่งรัด ต้อง รวดเร็ว ต้องรอบคอบ ต้องเรียบร้อย และต้องรุ่งโรจน์ เป็นสำคัญ

องค์ประกอบด้านการกล้าเผชิญ (H^+) นั้นนายอำเภอและนายอำเภอที่เค่นั้น มีลักษณะกล้าเผชิญ กล้าเสี่ยง ชอบพบปะผู้อื่น เป็นมิตรกับผู้อื่น ชอบอยู่เป็นกลุ่ม กล่องแกล่ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ และนายอำเภอที่เค่นั้นยังมีองค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q_1) คือ นายอำเภอที่เค่นั้น มีลักษณะนิสัยชอบวิเคราะห์ วิจารณ์และชอบการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งนายอำเภอที่เค่นั้นมีลักษณะคังกล่าวมากกว่านายอำเภอเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพุทธ สุนทรสารทูล (2523 : 14) ที่ศึกษาลักษณะนายอำเภอที่ดี ว่าคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับนายอำเภอที่เค่นั้นควรมีความกระจือหรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความอคทน มานะ บากบั่น มีความเข้มแข็งของร่างกายและจิตใจ มีความเก็ดเดี่ยว หน่วยงานด้วย ความเดียดขาดและมั่นใจ มีน้ำใจเยือกเย็น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุเมธ แสงนิมณฑล (2530 : 68) พบว่านายอำเภอที่เค่นั้นต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่น

ในตนเอง มีเป้าหมายของชีวิต กล้าตัดสินใจ เด็ดเดี่ยว และมีกำลังใจสูง

จากผลการศึกษามุขลิกภาพของนายอำเภอที่อยู่ในแหล่งแทรกซึม โดยวิรุทธ์ พรหมยณ (2522 : 108) ที่พบว่าบทบาทสำคัญของนายอำเภอคือต้องมีความเป็นผู้นำ มีความสามารถ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างสรรค์ มีความเข้มแข็ง หนักแน่น ในการทำงานและเป็นนักปฏิรูป นักวางแผนที่ดีด้วย คุณลักษณะของนายอำเภอที่เด่นดังกล่าวนี้ก็ สอดคล้องกับการศึกษาของโยธิน เมธรัตน์ (2521 : 31) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของนายอำเภอที่เด่น แล้วพบว่าปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานของนายอำเภอที่เด่นนั้น จำเป็นต้องมีการกล้าเสี่ยง ชอบการเปลี่ยนแปลง ปฏิรูป มีการเสียสละที่คุ้มค่า และรักความเจริญก้าวหน้า ซึ่งนายอำเภอที่เด่นนั้นจะได้รับการยกย่องและเชื่อถือจากผู้บังคับบัญชา

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่า นายอำเภอที่เด่นนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่กล้าเสี่ยง ชอบการผจญภัย เป็นมิตรกับผู้อื่น กล่องแคล่ว มีความกตริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และยังต้องมีลักษณะเป็นนักทดลอง ชอบการวิเคราะห์ วิจารณ์ สนใจการใช้สติปัญญา และเป็นนักทดลอง

นอกจากนั้นผลการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่านายอำเภอ และนายอำเภอที่เด่น ใต้คะแนน บุคลิกภาพด้านการควบคุมอารมณ์ (Q_3^+) สูงกว่านายอำเภอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นายอำเภอที่เด่นเป็นบุคคลที่มีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้กาลละเทศะ มีวินัยในตนเอง สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม ซึ่งนายอำเภอที่เด่นมีลักษณะดัง กล่าวมากกว่านายอำเภอเล็กน้อย สอดคล้องกับคำกล่าวของสุรรัต นพจินดา (2521 : 17) ที่ว่า การเป็นนายอำเภอที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องมีความรู้ มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความอดทนวิริยะอุตสาหะ มีความเด็ดขาด มีความหนักแน่นของจิตใจ ควบคุมอารมณ์ ได้ กล้าหาญและรู้กาลละเทศะเป็นสำคัญ จากลักษณะดังกล่าว กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2530 : 3 - 4) ก็นำมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนายอำเภอที่เด่น กล่าวคือ นายอำเภอที่เด่นนั้น นอกจากต้องมีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ แล้ว ยังต้องมีความเข้มแข็งของจิตใจ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เข้มแข็งอดทน เด็ดเดี่ยว มีความเป็นผู้ใหญ่ มีการปรับตัวที่ดี และ

การปฏิบัติงานก้าวหน้า

จากลักษณะของนายอำเภอที่เด่นดังกล่าวนั้น ถือได้ว่านายอำเภอที่เด่นได้ปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือนว่า ข้าราชการที่สามารถ ต้องมีความรู้ 3 ส่วน คือ ความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ ความรู้คิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง ต้องมีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจในงาน ในผู้ร่วมงาน ในการรักษาระเบียบแบบแผนความดีงาม ต้องมีความสงบ หนักแน่นทั้งในกายในใจ ในคำพูด และต้องสำรวจความบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ แล้วแก้ไขโดยเร็ว ฉะนั้นจากผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า การเป็นนายอำเภอที่เด่นได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ฉลาดมีไหวพริบ รู้เท่าทันเหตุการณ์ มีความเป็นผู้นำในด้านการตัดสินใจ การแก้ปัญหา มีความอดทน อุทิศตน มีมานะในการปฏิบัติงาน มีความเพียร มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีความประพฤติ อุปนิสัยดี และมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยควรเผยแพร่ผลการวิจัย ในครั้งนี้ไปยังนักปกครอง โดยเฉพาะนายอำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยไปประกอบการพิจารณาคัดเลือกนายอำเภอที่เด่น ที่ปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับ และได้รับรางวัลต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ เพิ่มเติม
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับประสิทธิภาพในการทำงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา คำสุวรรณ. จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2524.
- การปกครอง, กรม. การศึกษาค้นคว้าของนายอำเภอผู้สำเร็จการศึกษาอบรมจากโรงเรียน
นายอำเภอรุ่นที่ 1 - 17. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,
2517.
- การปกครอง, กรม. เกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งนายอำเภอ. กรุงเทพฯ :
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2531.
- คมเพชร ฉัตรสกุล. การแนะนำเบื้องต้น. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2521.
- ฉลอง ภิมย์รัตน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2521.
- ชลอ วนภูติ. เขาหาว่าข้าพเจ้าเป็นมาเฟีย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล,
2520.
- เคโซ สวานานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- กุสิต พลพินิจ. นายอำเภอนักบริหารเพื่อการพัฒนา. เอกสารงานวิจัยวิทยาลัย
การปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,
2529.
- คำรณราชานุภาพ, กรมพระยา. ลักษณะการปกครองประเทศสยามแต่โบราณ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2504.
- คุ้ม ชุ่มสาย, ม.ล. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- ทรงวุฒิ งามมีศรี. นายอำเภอในฐานะประธานกรรมการการสุขาภิบาล. วิทยานิพนธ์
ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- นวลละออ สุภาผล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

- บ้งอร ภูวภิรมย์ชวัญ. การวัดบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.
- ปิยะ รณรัตน์. ภาวะผู้นำของนายอำเภอกับการประสานงานอำเภอ. วิทยานิพนธ์
ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อักส์สำเนา.
- ประภา เชื้อภักดิ์. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางบุคลิกภาพกับผลการ
ปฏิบัติงานของพยาบาลศิริราช. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล. 2526. อักส์สำเนา.
- เผด็จ โสมจะบงก. อิทธิพลของข้าราชการฝ่ายปกครองในฐานะผู้นำท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการในตำแหน่งนายอำเภอ. วิทยานิพนธ์
ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2521. อักส์สำเนา.
- หัตถหงษ์ พยัคฆ์บุตร. ข้าราชการกรมการปกครองกับการเป็นนักปกครองที่ดี
เอกสารงานวิจัย วิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย, 2532.
- หงษ์ทโยม วาสนุมิ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศรุณจิต อัครมาตย์ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่ฝ่ายวางแผนและอัตรากำลัง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2530.
- มหาดไทย, กระทรวง. ระเบียบว่าด้วยการฝึกอบรมผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนายอำเภอ.
กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2531.
- ยุทธ สุนทรสารทูล. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บังคับบัญชา. เอกสารงานวิจัย
วิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,
2523.
- โยธิน เมธรัตน์. นายอำเภอที่เด่น : แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของนายอำเภอ.
เอกสารงานวิจัย วิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย, 2521.

- รัตนา เทพคลไชย. บุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย อีพีทีเอส.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ลัดดา แพทยจรัส. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยการศึกษา
กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัครสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สารศึกษาคาการพิมพ์, 2519.
- วิญญู อังคนารักษ์. เมื่อข้าพเจ้าเป็นอธิบดีกรมการปกครอง. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2520.
- วิทยา อุบลหงษ์. วิจารณ์ชีวประวัติบุคคลสำคัญ วิญญู อังคนารักษ์ ศึกษาเฉพาะกรณี
คุณสมบัติสร้างเสริมให้เป็นนักปกครองที่ดี. เอกสารงานวิจัยวิทยาลัย
การปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,
2525.
- วินไชย ประไพพิศ. การบริหารงานอำเภอ ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอปลาปาก.
ปรินญาณินท์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521. อัครสำเนา.
- วิรัช เสวตศิลา. การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดทางพยาบาล. ปรินญาณินท์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัครสำเนา.
- วิรุฬ พรรหมายน. การศึกษามุขบุคลิกภาพของนายอำเภอในเขตแทรกซึม. เอกสารงาน
วิจัยวิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวง
มหาดไทย, 2522.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

- วิบูลย์ วิชาลาภรณ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษาศาสตร์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อักสำเนา.
- ศิริรักษ์ มโนรมย์. บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสำเนา.
- ศรียา นิยมธรรม. โปรแกรมการเรียนวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, 2520.
- สวนา พรพิทักษ์กุล. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2525.
- สมนึก โทณผลิต. ทัศนคติของนายอำเภอในเขตการปกครองภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการศึกษานอกระบบเพื่อการพัฒนาชนบท. เอกสารงานวิจัยวิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2528.
- สมหมาย จักรทอง. บทบาทของนายอำเภอในการบริหารงานประถมศึกษาในปัจจุบัน. เอกสารงานวิจัยวิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2527.
- สุจิตรา เหลืองรังสรรค์. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อักสำเนา.
- สุเมธ แสงนิมมवल. เส้นทางสู่ตำแหน่งนายอำเภอ. กรุงเทพฯ : 2530.
- สุเมธ แสงนิมมवल. การพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพและลักษณะการทำงาน. เอกสารงานวิจัยวิทยาลัยการปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2530.

- เสรี ลักษณะสุด. การส่งเสริมบุคลิกภาพนักกีฬาของนายอำเภอ : ศึกษาความคิดเห็น
ของนักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 27. เอกสารงานวิจัยวิทยาลัยการ
 ปกครอง กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2530.
- อนุ สงวนนาม. การศึกษาเชิงวิเคราะห์อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ
ในการบริหารสขาภิบาล. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อักสำเนา.
- อาษา เมฆสวรรค์. หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2510.
- อบอวล หกสุวรรณ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2516. อักสำเนา.
- อุทัย หิรัญโต. ชนชั้นข้าราชการ. กรุงเทพฯ : โอเคียร์สโตร์, 2523.
 _____ . "การศึกษาบุคลิกภาพของคนเพื่อประโยชน์ของการบริหาร."
นิตยสารท้องถิ่น. 22 : 25 - 29 ; มีนาคม 2529.
- อุษา ชัชวาลย์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลสนับสนุนนายอำเภอได้รับรางวัลในการปฏิบัติหน้าที่.
 วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อักสำเนา.
- เอนก สิทธิประศาสน์ นายอำเภอผู้บำเพ็ญคุณำรุงสุข. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
 กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2522.
- Anastasi, Anne. Personality Development. New York : Mcgraw - hill
 Book Company, 1968.
- Cattel, Raymond B. A Trait Factor - Analytic Approach to Personality :
Theory, Assessment and Research. 309 - 320 New York : 1970

- Cattell, Raymond B. Handbook for the Sixteen Personality Factor Test. Institution for Personality and Ability Testing, Illinois : 1957.
- _____. Personality. New York : McGraw - Hill, 1950.
- Hall, Calvis S. and Cardner, Theories of Personality. 2 nd ed., New York : John and Sons, Inc. 1970.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York : Harcourts, Brace and World, Inc. 1967.
- Henjum, Arnold. "A study of Significance of Student Teachers Personality Characteristic," Journal of Teacher Education. 2 : 143 - 147, Summer, 1969.
- Holland, John L. The Psychology of Vacation Chice, a theory of personality types and model environments. Blaisde Publishing Co, 1966.
- Karson, Samnel, and O'Dell, Jerry W. A Guide to the Clinical Use of the 16 PF. Illinois : Institute for Personality and Ability Testing, 1976.
- Kitima Phanich Preededilok. An Analysis of Personality Characteristic of the Teachers in Bangkok Thailand Related of Educational innovation Altitude. Doctor's Thesis : Utah : Utah State University, 1971.
- Luthan, Fred. Organization Behavior. Tokyo : Tosho Printing, 1973.
- McConnell, J.V. Understanding Human Behavior. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- Munn, Normen L, Fernald Dodge. Introduction to Psychology. Boston : Houghton Mifflin, 1969.
- Start, KB. "Rater - Ratee Personality in the Assessment of Teaching Ability," The British Journal of Educational Psychology. 38 : 14 - 20, 1968.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 2nd ed, Tokyo : John Weatherhill, Inc. 1970.

ภาคผนวก

ที่ คม 1607/ ๒13



มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มิถุนายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมองระดมสูง

มหาวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวศุจดิจ อุดรมาศ
เป็นนิสิตระดับปริญญาเอก สาขา
ปริญญาโท วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

ซึ่งเป็นผู้มีความควบคุมดูแลของ

อ.วิเศษ ปิยะมโนธรรม ประธาน
รศ.ดร.ส.วาสนา ประวาทฤกษ์ กรรมการ
กรรมการ

สิ่งที่ติดต่อขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการประสานงานกับนายอำเภอที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างในการออกแบบทดสอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นักศึกษาด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)
คณบดีมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

วันที่ 25/6/19

ที่ ทม 10071-0019



มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มิถุนายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรื่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอำเภอ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวหุจดิจ อัครมาศย์

เป็นนิสิตระดับ

ปริญญาเอก สาขา

ปรัชญาโท วิชาเอก จิตวิทยาการแนะแนว

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาสัมมนา เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษานุคลิกภาพของนายอำเภอ .โดยใช้นบบททดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

ดังนี้ในความเห็นชอบของ

อ. วิมล ปิยะมโนธรรม

ประธาน

รศ.ดร.ท. วาสนา ประวาดฤกษ์

กรรมการ

กรรมการ

สิ่งที่นิตินิถุขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือจากนายอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ศึกษา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร ปัทวงษ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ศิริลวีระภักดิ์



ที่ มท ๐๘๑๕/ว ๒๑๓๒

กองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพ
กรมการปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ กทม ๑๐๒๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ขอมูลในการทำปริญญาโท

เรียน นายอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบทดสอบบุคลิกภาพของนายอำเภอ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบคำขอบ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วย กรมการปกครองได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ขอความร่วมมือให้ นางสาวกรรณจิต อุดรมาศย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ศึกษาค้นคว้าเพื่อทำปริญญาโท เรื่อง "การศึกษามูลนิธิของนายอำเภอ สังกัดกรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย ด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ ๑๖ PF " ความรายละเอียดที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความร่วมมือในการออกแบบทดสอบ ฯ ดังกล่าว
แล้วส่งคืนผู้ศึกษาวิจัย ภายในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตรี กิรินทร์ ใจทวี

(สมจิตต์ หงษ์สำเริง)

ผู้อำนวยการกองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพ

ฝ่ายวางแผนและอัตรากำลัง

โทร. (๐๒) ๒๒๒๔๔๐๔, ๒๒๑๔๖๐๒

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกรรณจิต ชื่อสกุล อุตรมาศย์

เกิดวันที่ 19 เดือนเมษายน

สถานที่เกิด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

พุทธศักราช 2507

อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

บ้านเลขที่ 14 หมู่ 7 บ้านสงยาง ตำบล

สะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

อาจารย์ 1 ระดับ 3

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร

อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000

โทร (045) 712532

ประวัติการศึกษา

พุทธศักราช 2524 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด

พุทธศักราช 2527 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (วิชาเอก
การประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

พุทธศักราช 2532 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร